

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
1. ԴՊՐՈՑԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	6
2. ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ	14
2.1. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.....	14
2.1.1. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆՁՊ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԿԱՔԻՆԵՏԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ	16
2.1.2. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԲՈՒԺԿԵՏԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ.....	17
2.1.3. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՃԱՇՇԱՐԱՆԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ.....	18
2.1.4. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՖԻԶԻԿԱ, ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԻՄԻԱ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ	19
2.1.5. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՐԶԱԴԱՀԼԻՃԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ	20
2.1.7. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ	21
2.2 ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԵՎ ՏՆՕՐԵՆԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ	23
2.3. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ, ԾՆՈՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄՐՄԻՆՆԵՐԻ ՇԱՀԱՌՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ.....	25
2.4. ԴՊՐՈՑ-ՀԱՄԱՅՆՔ ԿԱՊԸ	27
2.5. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ	29
2.6. ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ.....	32
2.7. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՐԱԿՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԲԵՐՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ.....	36
2.8. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՏՀՏ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՆ ՈՒ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	42
2.9. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇՉԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ՈՐԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	44
2.10. ԲԱԶՄԱԿԱՐԾԻՔ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	53
2.11. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	56

2.12. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	58
2.12.1 ՄԱՐԴԿԱՅՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ ԵՎ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	60
2.13. ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԱՐԺԵՎՈՐՄԱՆ, ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ԵՎ ԻՆՔՆԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ...	62
4. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ	68
5. ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ	72
6. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ, ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	76
7. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ	78
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	83

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Առաքյալի սիրտ, իմաստասերի գլուխ, ադամանդե ճակատ՝ ահա կատարյալ առաջնորդը:

Գարեգին Նժդեհ

Ժամանակի ընթացքում զգալիորեն փոխվել են տնօրենի դերը և պարտականությունները: Ավանդական դպրոցում տնօրենը վարչական գործառույթ է իրականացնում: Արդյունավետ աշխատող տնօրենները, օրինակ, պատասխանատու են պլանավորման, կազմակերպական աշխատանքների իրականացման համար: Նրանք պետք է առաջնորդեն և վերահսկեն դպրոցում իրականացվող աշխատանքները:

- Պլանավորումը դպրոցի առջև դրվող հպատակների և խնդիրների սահմանումն է և դրանց իրականացմանն ուղղված համապատասխան ծրագրերի և ռազմավարության մշակումը,
- Կազմակերպումը անհրաժեշտ մարդկային, ֆինանսական և ֆիզիկական ռեսուրսների համատեղումն է, որոնք պետք է ուղղված լինեն նպատակի արդյունավետ իրականացմանը:
- Առաջնորդելը ըստ էության ենթականերին ուղղորդելն է,
- Վերահսկումը տնօրենի կողմից ենթակաների աշխատանքը գնահատելու կարողությունն է, ծրագրերը և աշխատանքը վերանայելու ունակությունը և դրա հետ կապված հետադարձ կապի ապահովումը:

Տնօրենը պարտադիր կերպով պատասխանատվություն է կրում այն ամենի համար, ինչ տեղի է ունենում դպրոցում և դրանից դուրս: Տնօրենը պատասխանատու է աշխատակազմի համար ապահովելով բոլորի ներկայությունը և աշխատանքի հնարավոր բարձր որակը: Տնօրենը պատասխանատու է դպրոցի կրթակարգի կատարման համար այսինքն, որ ուսուցիչները սովորեցնեն այն, ինչը պետք է, սովորողն էլ, համապատասխանաբար, սովորեն մատուցված նյութը: Տնօրենը միաժամանակ պատասխանատու է ծնողների առջև, պետք է ծանոթանա ծնողներից յուրաքանչյուրի խնդիրն և փորձի դրանց լուծումներ տալ: Տնօրենը պատասխանատու է աշակերտների ֆիզիկական անվտանգությունն ապահովելու համար: Տնօրենը

պատասխանատու է յուրաքանչյուր դասարանի համար՝ սահմանված նվազագույն գիտելիքները ապահովելու, հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների, օժտված երեխաների և սահմանափակ ընդունակություններ ունեցող երեխաների կրթության և դաստիարակության համար: Միաժամանակ տնօրենը պատասխանատու է նաև սոցիալական ծառայությունների, սննդի, առողջապահության, տրանսպորտի ապահովման համար:

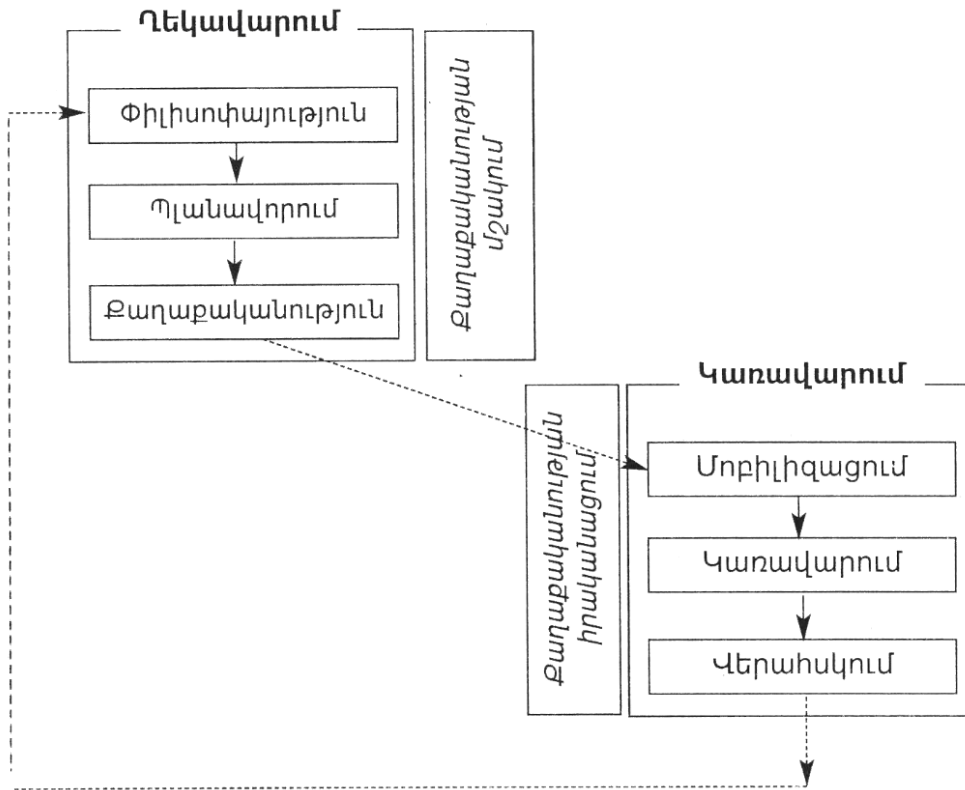
1. ԴՊՐՈՑԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

**«Ի՞նչ են մենք մտածում, ի՞նչ գիտենք
կամ էլ ինչի՞ն ենք հավատում՝
վերջիվերջո այնքան էլ մեծ
նշանակություն չունի: Էականն այն է,
թե ինչ ենք մենք անում»:**

Ջոն Ռաշին

Ղեկավարումը կարելի է սահմանել որպես փիլիսոփայություն, որը «գործողության» մեջ է: Այն դինամիկ և անվերջանալի գործընթաց է: Այստեղ «փիլիսոփայությունը» նշանակում է, որ կազմակերպական արժեքները և (դրանց գոյության տրամաբանությունը) ձևավորվում են բարձրաստիճան ղեկավարության կողմից: Այս մակարդակում են ձևակերպվում կազմակերպության հետագա զարգացմանն առնչվող խնդիրները: Դա իրականացվում է փիլիսոփայական մոտեցումներով (միջոցներով)՝ պատկերացում, ինտուիցիա, հիպոթեզ, փաստարկ (ապացույց), զարգացում, տրամաբանություն, հռետորական հարցադրում, արժեքների վերլուծություն և հստակեցում: Այնուհետև այս ամենը վերածվում է աշխատանքային պլանի: Վերջինիս հաջորդում է պլանի քննարկման «քաղաքական» փուլը, և այն պետք է ընդունվի այն մարդկանց կողմից, ովքեր անմիջականորեն տնօրինում են ռեսուրսները: Սրանից հետո աշխատանքային գործընթացում ներգրավվում են մարդիկ, ովքեր մոբիլիզացնում են այդ ռեսուրսները: Այս փուլում գործ ունենք ավելի շուտ կառավարման՝ քան ղեկավարման հետ: Մշակվում է աշխատակարգ: Մշակվում է տեխնիկական աշխատակազմի աշխատանքային պլանը: Ի վերջո, կարևոր է նաև աշխատանքների վերահսկումը: Սա մի փուլ է, որը բաղկացած է ֆորմալ վերահսկումից, աուդիտից, հաշվապահական մատյանների ստուգումից, հաշվետվությունների կազմումից և գնահատումից:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Որպես ղեկավարներ վերահսկողները խթանում են մյուսներին հետևել իրենց, քանի որ գիտակցում են կազմակերպության առաքելությունը՝ որտեղ է այն և դեպի ուր պետք է շարժվի:

Առաքելություն, որին կհետևի կազմակերպությունը: Ղեկավարման գլխավոր որակներից մեկը առաքելության սահմանումն է: Առաքելությունը կազմակերպության համար ցանկալի ապագայի մտապատկերն է: Իրականում առաքելությունը տնօրենի ամենակարևոր անելիքն է դիտվում:

Տնօրենը ոչ միայն պետք է հստակորեն հասկանա կազմակերպությանը առաքելությունը, այլև կարողանա այն հաղորդել կազմակերպության մյուս անդամներին:

Առաքելությունը սահմանելուց հետո տնօրենը պետք է համաձայնության գա այն արժեքների և նպատակների շուրջ, որոնք գործունեության հիմք են հանդիսանալու և պայմանավորվելու են ուսուցիչների և դպրոցի մյուս աշխատողների վարքագծերը:

1. Առաքելությունը ստեղծում է նպատակների և մտահղացումների ընդհանրություն և սահմանում գործողությունների կարգը:

*Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:*

2. Առաքելությունը էվոլյուցիոն գործընթաց է, որը հիմնված է տնօրենի շարունակական կշռադատման, գործողության և վերագնահատման վրա:

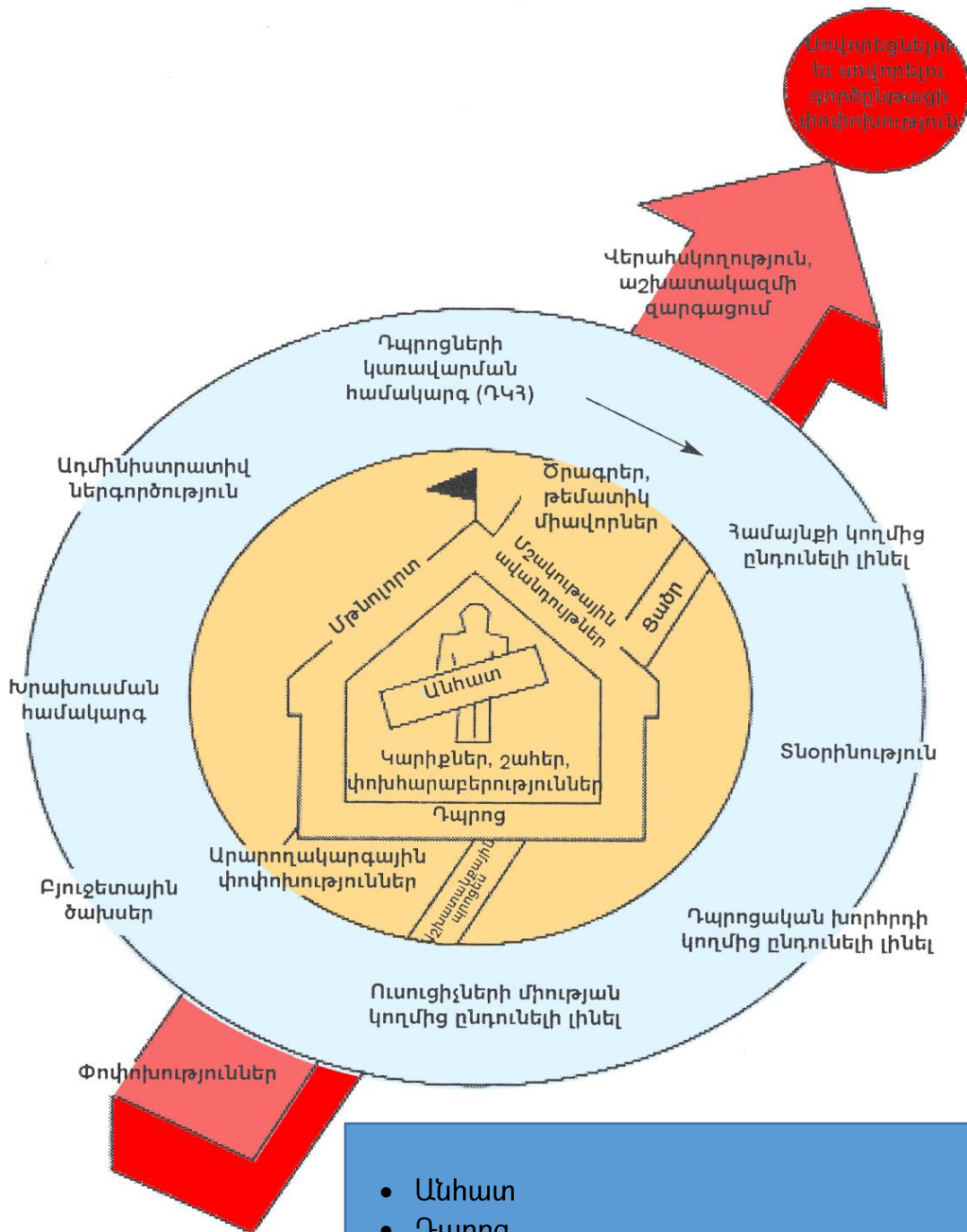
Կրթական ոլորտի ղեկավարումը էականորեն տարբերվում է: Բարոյական կողմը այստեղ չափազանց կարևորվում է: Բացի այդ՝ չափազանց կարևոր է նաև սպասվելիք արդյունքների կանխատեսումը, դրանց հասնելու միջոցների ճիշտ ընտրությունը և գնահատումը:

- Իրատեսական նպատակներով որոշակի բարձր ակնկալիքներ, որոնք կստեղծեն այն միջավայրն ու մշակույթը, որով պետք է առաջնորդվեն կազմակերպությունն ու նրա անդամները:
- Վստահություն մարդկանց նկատմամբ:
- Ուսուցիչների և մյուս աշխատակիցների հետ հաղորդակցվելու ունակության:
- Անկեղծություն, որը կարելի է ներկայացնել որպես ազնվություն և սեփական վարքի և գործողությունների պատասխանատվությունն իր վրա վերցնելու պատրաստականության՝ ծառայելու պատրաստականության:
- Ախտորոշելու և համապատասխան գործունեությունն ու ընթացակարգերը ընտրելու, և համարձակ քայլերի դիմելու ունակություն:
- Ջանքերը և նպատակները զուգակցելու ունակություն:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Անհատ, դպրոց, աշխատանքային պրոցես և դպրոցների կառավարման համակարգ՝ փոխկապակցված են և ամբողջության մեջ նպաստում են դպրոցի զարգացմանը:

- Անհատ
- Դպրոց
- Աշխատանքային պրոցես
- Դպրոցների կառավարման համակարգ (ԴՀԿ)

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Փոփոխությունները կարելի է համարել իրականացված, երբ դրանք դառնում են առօրյայի մի մասը: Անհրաժեշտ է աշխատել, որ նոր մոտեցումները բխեն մեր ազգային առանձնահատկություններից, ընդունվեն, արմատավորվեն ու տեղայնացվեն մեր սոցիալական նորմերում և արժեքների համակարգում: Փոփոխությունների իրականացնելու համար ժամանակ է պահանջվում: Շատ կարևոր է նաև մարդկանց խթանման կամ պարզևատրման համակարգի ներդրումը:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Դպրոցը դինամիկ սոցիալական համակարգ է, որը փոփոխվում է ժամանակի ընթացքում: Ինչպես մարդիկ են ժամանակի ոգուն համապատասխան փոխում իրենց հագուստը, այնպես էլ այսօր արդյունավետ դպրոց ունենալու համար հարկ է «պահարանը դնել» հին դպրոցի որոշ սկզբունքներ և նորերը «հագնել»:

Դպրոցը մի արդյունավետ համակարգ է, որն իր մեջ ներառում է մարդկանց, կառույցներ, փոխհարաբերություններ, գաղափարական նպատակներն, իմացական նյութ, սովորելու շարժառիթներ և ցանկություն:

Ընդհանուր առմամբ՝ կրթության որակի բարձրացման նպատակները նույն են գրեթե բոլոր՝ թե՛ մեծ, թե՛ փոքր երկրներում:

Քաղաքականության մշակողները, մանկավարժները և ծնողները նույն բանն են ցանկանում տեսնել՝ դպրոցի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որն ակնառու կդարձնի սովորողների ստացած գիտելիքները, հմտություններ ու արժեքային համակարգը:

Դպրոցի արդյունավետությանը նպաստող գործոններից է.

- դպրոցի միասնական հայեցակարգը
- մասնակցություն դպրոցում որոշումների կայացմանը
- դպրոցում ստեղծված դրական միջավայրը
- դպրոցի տնօրենի՝ որպես աջակցի դերը
- սովորողի՝ որպես մասնակցի դերը
- համայնքում՝ որպես ինտերակտիվ փոխհարաբերությունները:

Կրթությունը պետք է սահմանվի ոչ թե որպես մարսվելու ենթակա գիտելիքների մի հանրագումար, այլ որպես գործընթաց, որի արդյունքում մարդիկ, հիմնվելով բազմաբնույթ փորձի վրա, սովորում են ինքնարտահայտվել, հաղորդակցվել, հարցեր տալ աշխարհին և ձևավորվում են որպես մարդ:

Կրթությունը իրապես ժողովրդական խնդիր է: Այն միայն սովորել-գիտենալ, սովորել-գործել կամ սովորել-լինել չի նշանակում, այլ նաև՝ սովորել-միասին ապրել և, հետևապես, կառուցել վաղվա հասարակությունը:

Դպրոցի առաքելությունն այն հիմնական, անխախտ սկզբունքն է, որով ղեկավարվում է նրա գործունեությունը, որոշումներ են ընդունվում և պատասխաններ տրվում և ամբողջացվում հետևյալ արդյունքները.

1. Համադպրոցական ակադեմիական և սոցիալական վարքագծային նպատակների շարունակ վերահսկող համալիրի առկայություն
2. Մեծ ակնկալիքների առկայություն
  - ա) Դպրոցի ղեկավարությունն ու ուսուցիչները համագործակցում են սովորողների և նրանց ծնողների հետ՝ ակնկալելով սովորողների ջանադիր աշխատանքն ու բարձր առաջադիմությունը:
  - բ) Սովորողները ունեն պատասխանատվություն ստանձնելու բազմաթիվ հնարավորություններ:
  - գ) Սովորողների անցյալ ձեռքբերումների մակարդակն ապացուցում է, որ նրանք հասել են դրսևորման բարձր չափանիշների
3. Դպրոցի աշխատակազմը և ծնողները ակտիվորեն սատարում են դպրոցի հրապարակաժ առաքելությունը:
4. Նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ կառավարումն ու ռեսուրսների օգտագործումն անհարգի չեն ճնշում դպրոցի աշխատակազմին:

Դպրոցի խնդիրները.

- Կրթության գործընթացն ընդունել՝ որպես հաճույքի և հայտնագործությունների ժամ բոլորի համար:
- Նպաստել սիրո և գնահատանքի դրսևորմանը կրթության հանդեպ՝ այն ընկալելով որպես տևական աշխատանք ողջ կյանքի ընթացքում:
- Օգնել սովորողներին՝ ակադեմիական և անհատական բարձր չափանիշներ ձեռք բերելու, նպաստել յուրաքանչյուրի՝ լավագույնս ինքնադրսևորմանը:
- Դասարանում ստեղծել բարենպաստ պայմաններ վստահության, խրախուսման և հոգատարության մթնոլորտում ակտիվ սովորելու համար:
- Հնարավորություն տալ սովորողներին դասարանից դուրս առնչվելու նոր հասկացությունների, հմտությունների և համոզմունքների հետ:

- Պարբերաբար գնահատել սովորողների առաջընթացը և արձագանքել նրանց փոփոխվող պահանջմունքներին:
- Ակտիվ մասնակցելով դպրոցի կյանքին՝ նպաստել սովորողների՝ որպես մեծ համայնքի քաղաքացիների, գիտակցված պատասխանատվության աճին:
- Մշտապես անդրադառնալ այն խնդրին, թե սովորողները ինչ գիտելիքների կարիք ունեն և ինչպես են սովորում:
- Ապահովել սովորողներին առաջադիմելու հնարավորություն տվող կրթական պայմաններ:
- Սովորողների, ուսուցիչների, դպրոցի այլ աշխատակիցների, ծնողների և համայնքի անդամների ներգրավումը դպրոցին վերաբերող խնդիրների լուծման գործում՝ համատեղ աշխատելու ուղիներ գտնելով:
Դպրոցի գործունեությունը ապահովում է.
- Հավասարապես, հասանելի, ներառական և որակյալ կրթությունը:
- Անձնական և քաղաքացիական բարձր պատասխանատվությամբ ազատ անհատի ձևավորում:
- Ուսուցիչներ՝ շահագրգիռ, ինքնավստահ և երջանիկ:

Դպրոցական կյանքում համայնքի ներգրավումը աջակցության մեկ այլ աղբյուր է դառնում դրական, արդյունավետ դպրոցական միջավայր ստեղծելու համար: Համայնքի աջակցությունը կարող է բարձրացնել ուսման որակը և դպրոցի արդյունավետության համար նպաստող գործոն դառնալ: Դիտարկելով դպրոցական էկոհամակարգի փոխազդող բաղադրիչները՝ տնօրեն, ուսուցիչ, սովորող և համայնք, տեսնում են փոխհարաբերությունների մի համալիր, որը յուրաքանչյուր դպրոց դարձնում է բացառիկ, և հայտնաբերում ենք ուղիներ և համակարգեր, որոնք հաճախ աննկատ են մնում, քանի որ չափազանց ակնհայտ են:

2. ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐ

2.1. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՇԵՆՔԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Դպրոցի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս ՀՀ կառավարության (հետայսու հիմնադիր): Դպրոցը հիմնադրվել է 1992 թվականին ֆրանսահայ բարեգործներ Առթին և Միշել Չինգիրյանների և ֆրանսահայ համայնքի ներդրման հաշվին:

2003 թվականին թիվ 29 և թիվ 16 դպրոցները վերամիավորվեցին՝ համաձայն կառավարության որոշման, և դպրոցը վերանվանվեց Դ. Վարուժանի անվան թիվ 16 միջնակարգ դպրոց:

Պետ. ռեգիստր № 222.210.00191, տրված 08.09.2003

Տարրական ընդհանուր I աստիճանի լիցենզիա № 0181 405 աշակերտ:

Հիմնական ընդհանուր I աստիճանի լիցենզիա № 0175 500 աշակերտ:

Դպրոցի կանոնադրությունը հաստատվել է 07.09.2017թ.:

Դպրոցի հասցեն՝ ՀՀ Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր, Տարոն 4, Զեյթունի փող. 5 շենք:

Շենքային պայմաններ	Քա- նակ	Ընդհանուր մակերեսը / մ ²
Դասարան (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	18	34.1քմ, 41.1քմ, 41.1քմ, 56.1քմ, 56.5քմ, 57.1քմ, 57.6քմ, 57.9քմ, 58քմ, 58.1քմ, 58.6քմ, 59.2քմ, 59.3քմ, 75քմ, 75.5քմ, 79.3քմ, 97.3քմ, 98.4քմ
Լաբորատորիա (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	3	քիմիայի և կենսաբանության - 75քմ ֆիզիկայի - 58.6քմ ԱՐՄԱԹ ինժեներական լաբ.-38.2քմ
Շախմատ	1	57.8քմ
Առարկայական կաբինետ	8	հայոց լեզու-15.1քմ, ռուսաց լ.-38.2քմ

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

(քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)		անգլերեն - 34.4քմ պատմություն - 35.7քմ մաթեմատիկա - 19.1քմ ՆԶՊ /հրաձգարան/- 86քմ տեխնոլոգիա- 17.8քմ, 19.6քմ
Արհեստանոց	2	յուրաքանչյուրը 12քմ
Գրադարան-ընթերցասրահ (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	2	գրադարան 1 - 38.7քմ գրադարան 1 - 38.7քմ
Համակարգչային սենյակ (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	2	սմարթ դասասենյակ- 78.4քմ համակարգչային դասասենյակ-79.1քմ
Դասարան-խաղասենյակ	3	16.4քմ, 16.5քմ, 38.6քմ
Մարզադահլիճ (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	1	յուրաքանչյուրը 343.7քմ
Հանգստի սենյակ՝	1	35.1քմ
Մեթոդական կաբինետ-ուսուցչանոց	1	37.4քմ
Հանդիսությունների դահլիճ	1	189.8քմ
Բազմամասնագիտական թիմ (քանակը, յուրաքանչյուրի մակերեսը)	2	հոգեբանի սենյակ - 13.7քմ սոց. մանկավարժի սենյակ - 15.5քմ
Բուժկետ	1	13.7քմ
Ճաշարան	1	253.5քմ
Մարզահրապարակ	2	1600քմ, 5500քմ
Պահեստային մակերես	1	287.6քմ
Բակ	1	28408.8քմ

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

2.1.1. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆՁՊ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԿԱԲԻՆԵՏԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
Զինասենյակ Հրաձգարան Թաքսոոց		Հարստացնել նյութատեխնիկական բազայի սակավություն		
Նպատակ				
Ստեղծել նյութատեխնիկական բազայով հագեցած կաբինետ				
Խնդիր				
Կազմակերպել շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածությունը				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ձեռք բերել կրակային պատրաստվածության վարժասարք և ստեղծել էլեկտրոնային հրաձգարան	2023-2024 ուստարի	ՊՆ, ԿԳՄՍ, տնօրեն, զինղեկ	
2	Հարստացնել դպրոցի ՆՁՊ-ի կաբինետները անհրաժեշտ ուսումնական նյութերով	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, ՆՁՊ-ի ուսուցիչ	
3	Զենքի պահեստի անվտանգության պահպանում	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, ՆՁՊ-ի ուսուցիչ, տնտեսվար	
Ռիսկեր				
Ոչ մասնագիտական մոտեցում ուսուցիչ-սովորող Ֆինանսական միջոցների պակաս				
Մեղմող				
Մասնագիտական մոտեցում ուսուցիչ-սովորող Արտաբյուջետային միջոցների ձևավորում				

2.1.2. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԲՈՒԺԿԵՏԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
Ունի բոլոր անհրաժեշտ պարագաները, որոնք գտնվում են բավարար վիճակում Մեկուսարան		Տրամադրված դեղորայքը (ԱՆ հաստատած ցանկով) քիչ են		
Նպատակ				
Բուժկետը դարձնել արդիական:				
Խնդիր				
Համապատասխանեցնել ԱՆ հրամանի պահանջներին				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Համալրել բուժկետն ԱՆ 28-ը մարտի 2017 №12 հրամանի հավելված 2-ի դեղերի ցանկով	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, բուժքույր, տնտեսվար	
2	Հիգիենայի և ջերմաստիճանի պահպանում նորմերին համապատասխան	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, բուժքույր, տնտեսվար	
3	Սովորողների համար անցկացնել զրույցներ «Օրվա ռեժիմ», «Առաջին բուժօգնություն», «Անձնական հիգիենա»-ի մասին	2023-2028 ուստարվա յուրաքանչյուր կիսամյակ	Տնօրենություն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, բուժքույր, սովորողներ, ուսուցիչներ	
4	Կազմակերպել «Առողջ օր»: Զեկուցումներ սովորողների շրջանում և դպրոց հրավիրել տարբեր մասնագիտության բժիշկներ:	2023-2028 ուստարվա յուրաքանչյուր կիսամյակ	Տնօրենություն, ուսուցիչներ, բուժքույր, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, բժիշկներ, սովորողներ	
Ռիսկեր				
Համավարակով պայմանավորված իրավիճակ				
Մեղմող				
Համավարակի կանոնների պահպանում				

2.1.3. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
1-4-րդ դասարանցիները ստանում են կայուն առողջ դպրոցական սնունդ Ճաշարանը ունի անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազա Սանիտարահիգիենիկ պայմանները գտնվում է բարձր աստիճանի վրա		Չկա բուժետ Քիչ թվով երեխաներ չեն օգտվում ճաշարանից		
Նպատակ				
Դպրոցում ունենալ բուժետ				
Խնդիր				
Կազմակերպել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները բուժետ ունենալու համար:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ճիշտ վերահսկողություն սահմանել 1-4րդ դասարանների կայուն առողջ դպրոցական սնունդ ծրագրում՝ արդյունքում ունենալով լրացուցիչ սնունդ: Լրացուցիչ սնունդ ունենալու դեպքում տրամադրել սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող, խոհարար, հաշվապահ	
2	Բուժետի ավելացում	2023-2024 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող, խոհարար, հաշվապահ, տնտեսվար	
3	Խիստ վերահսկողություն սահմանել ճաշարանի սանիտարահիգիենիկ պահանջների ճիշտ կատարմանը:	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, բուժքույր, խոհարար	
Ռիսկեր				
Համավարակով պայմանավորված				
Մեղմող				
Պահպանել համավարակային կանոնները				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

2.1.4. ՀԱՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՖԻԶԻԿԱ, ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՔԻՄԻԱ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
<p>Հարուստ է ուսումնադիդակտիկ նյութերով, պաստառներով, լաբորատոր նյութերով</p> <p>Կատարվում են տեսափորձեր, որոնք նպաստում են առարկաների ուսանելիության</p>		<p>Լաբորատոր սարքավորումների սակավություն</p>		
Նպատակ				
Արդիականացնել նյութատեխնիկական բազան				
Խնդիր				
Լաբորատոր աշխատանքները դարձնել ավելի խորքային տեսանելի				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ավելացնել լաբորատոր նյութերը	2023-2024 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, տնտեսվար, ոլորտի մասնագետներ, ուսուցիչներ	
2	Ստուգել լաբորատոր և գործնական աշխատանքների կատարումը բնագիտական առարկաներից	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, համապատասխան առարկայի ուսուցիչ	
Ռիսկեր				
Սովորելու նկատմամբ պասիվություն				
Մեղմող				
Սովորողներին մոտիվացնել, խրախուսել				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

2.1.5. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՐԶԱԴԱԿԼԻՃԻ ՆՅՈՒԹԱՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
Ունի 2 մարզադահլիճ		Մարզագույքի համալրում		
Նպատակ				
Դարձնել ժամանակի պահանջներին համապատասխան մարզադահլիճ				
Խնդիր				
Մարզադահլիճը հագեցնել մարզական գույքով:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Հարստացնել մարզական գույքով	2024-2025 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչներ	
2	Խստորեն վերահսկել դահլիճում անվտանգության սանիտարական կանոնների պահպանումը	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, բուժքույր, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ	
Ռիսկեր				
Ֆինանսական անբավարար միջոցներ				
Մեղմող				
Խնայողություններ, հիմնադրամներ, բարերարներ				

2.1.7. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՅԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
<p>Ունի արհեստանոց</p> <p>Տեղադրված են տեսախցիկներ</p> <p>«Արմաթ» ինժեներական լաբորատորիա</p> <p>Ունի երկու գրադարան-ընթերցասրահ</p> <p>Ունի առարկայական կաբինետներ</p> <p>Միջոցառումների դահլիճ՝ բավարար կահավորմամբ</p> <p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար դասասենյակ</p> <p>Հրաձգարան</p> <p>Զինասենյակ</p> <p>Գեղեցիկ այգի</p> <p>Սոցմանկավարժի և հոգեբանի սենյակ</p>		<p>Դպրոցի որոշ դասասենյակներ ունեն վերանորոգման կարիք</p> <p>Արդիականացնել հաստատության միջանցքները</p> <p>Որոշ սանհանգույցներ ունեն վերանորոգման կարիք</p>		
Նպատակ				
Ստեղծել առավելագույն պայմաններ, որոնք կնպաստեն սովորողների կրթական կարիքները բավարարելու համար:				
Խնդիր				
Ստեղծել այնպիսի կրթական միջավայր, որը կհամապատասխանի նոր չափորոշչային պահանջներին, համայնքի կարիքներին:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Դպրոցն ունենա նախակրթարան	2024-2025 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող, դասվարներ	
2	Արևային կայանների ձեռքբերում	2024-2025 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող, տնտեսվար, հաշվապահ	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

3	Վարչատնտեսական համակարգողի սենյակի ավելացում	2023-2024 ուստարվա սկիզբ	Տնօրեն, համակարգող, տնտեսվար, հաշվապահ	
4	Կատարել ընթացիկ վերանորոգման աշխատանքներ	2024-2028 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, տնտեսվար	
Ռիսկեր				
Ֆինանսական և աշխատանքային ռեսուրսների բացակայություն				
Մեղմող				
Տանել հետևողական աշխատանք դրամաշնորհային ծրագրեր, հովանավորներ, բարերարներ:				

2.2 ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԵՎ ՏՆՕՐԵՆԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Տնօրենի մեկ սխալ որոշումը կարող է չիք դարձնել ամբողջ կոլեկտիվի տասնյակ տարիների աշխատանքը: Նման որոշումների պատճառ կարող է հանդիսանալ նաև դպրոցի խորհրդի վատ աշխատանքը: Շատ հաճախ, վերջիններս չեն «տեսնում» լուծման ենթակա բուն խնդիրը: Կան նաև դեպքեր, երբ տնօրենը անտեսում է խորհրդի ընդունած ճիշտ որոշումը:

Դպրոցի կոլեգիալ կառավարման մարմինը բաղկացած է 9 (ինը) անդամից: Հաստատության տնօրենը խորհրդի նիստերին մասնակցում է խորհրդակցական ցանցի իրավունքով:

Համագործակցությունը ենթադրում է, որ հաստատության կառավարման խորհուրդն ու տնօրենը փոխադարձաբար «սեփականացնում» են մեկը մյուսի նպատակը և գործում են միասնաբար, որոնք տալիս են հզոր ներուժ ընդհանուր խնդիրները արդյունավետ լուծելու համար:

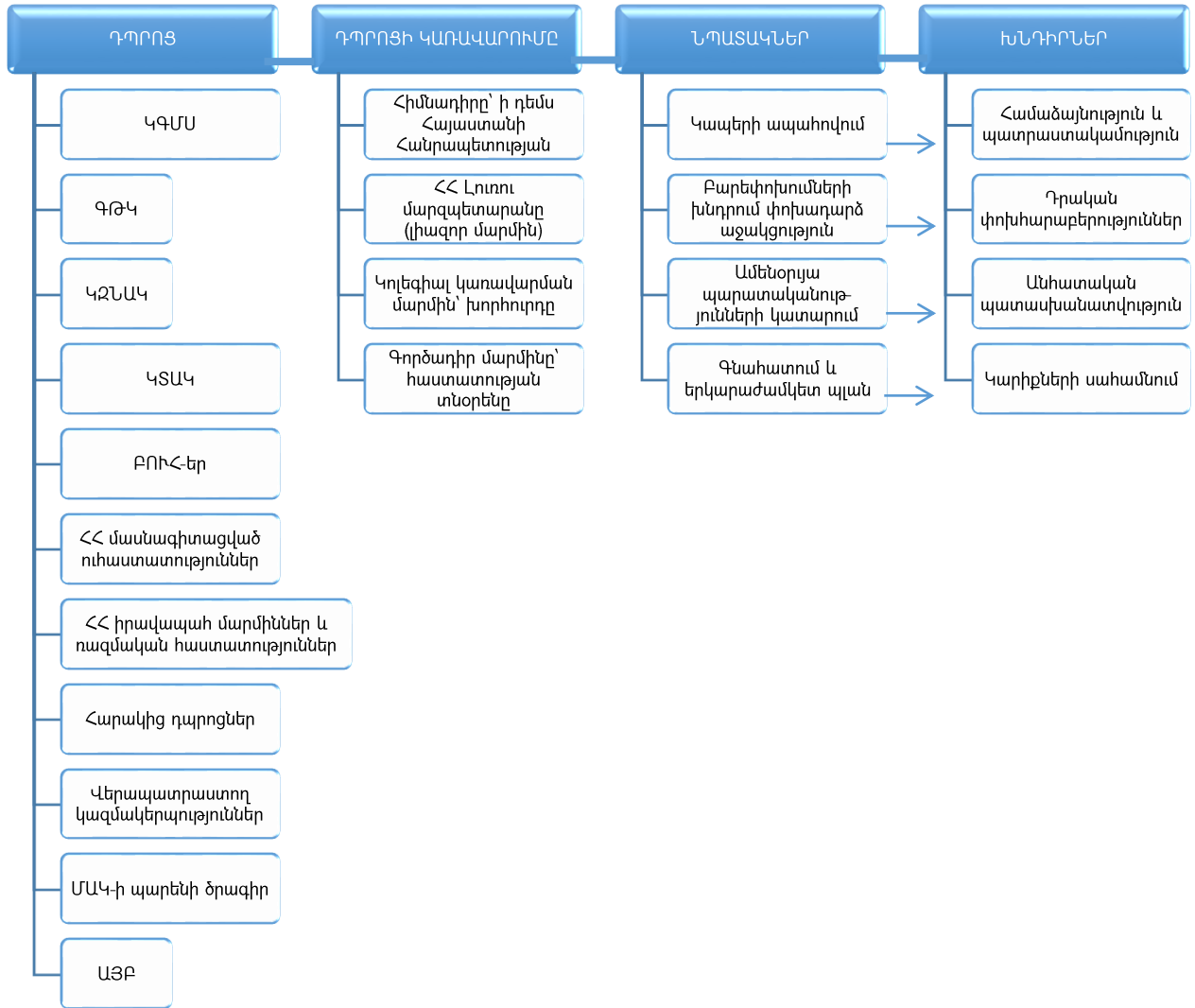
Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Հաստատության տնօրենի ներկայացմամբ լսում և հավանություն է տալիս զարգացման ծրագրի կատարման ամենամյա հաշվետվությունը</p> <p>Հաստատում է դպրոցի ներքին կարգապահական, վարքագծի կանոնները</p> <p>Քննարկվում է ներքին և արտաքին արդյունքները</p> <p>Հաստատության տնօրենը աջակցում է հաստատության կառավարման մարմնի աշխատանքներին</p>	<p>Կառավարման խորհրդի կողմից ինքնուրույն նախաձեռնությունների պասիվություն</p> <p>Անդամների կողմից ներքին իրավական ակտերի թույլ իմացություն</p>
Նպատակ	
<p>Դպրոցի կառավարման համագործակցության ընդլայնում հաստատության կառավարման մարմնի և տնօրենի միջև</p>	

Խնդիր				
Հաստատության կառավարման մարմնի և տնօրենի միջև սերտ համագործակցության ամրապնդում:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Վերահսկողության մեխանիզմների մշակում, որը կհաստատի խորհուրդը	Յուրաքանչյուր ուստարվա սկիզբ	Տնօրեն, կառավարման խորհուրդ	
2	Հաշվետվությունների ձևերն ու ժամանակացույցը սահմանված յուրաքանչյուր գործողության համար հաստատվելու են խորհրդի կողմից	Յուրաքանչյուր ուստարվա սկիզբ	Տնօրեն, կառավարման խորհուրդ	
3	Մասնակից դարձնել դպրոցում ծագած խնդիրներին	2023-2025 ուստարի	Տնօրենություն, կառավարման խորհուրդ	
4	Ավանդույթ դարձնել և նշել նոր ուսուցչի մուտքը դպրոց, աշխատանքային պայմանագիրը ստորագրելու արարողությանը հրավիրել կառավարման խորհրդին	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, կառավարման խորհուրդ	
Ռիսկեր				
Խորհրդի դերի պասիվություն				
Մեղմող				
Խորհրդի անդամների հետ անհատական աշխատանքների կատարում:				

2.3. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ, ԾՆՈՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄՐՄԻՆՆԵՐԻ ՇԱՀԱՌՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<ul style="list-style-type: none"> Դպրոցի ուսումնական գործընթացը տեղի է ունենում հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմինների, մանկավարժների, սովորողների, ծնողների փոխադարձ խրախուսման և վստահության պայմաններում Հիմնադիր, լիազոր մարմին՝ Փաստաշրջանառության թափանցիկություն, վերջինիս օրինակելի վարում: Ներքին կանոնակարգի կանոնավորում և հետևում: Առկա է արդյունավետ համագործակցություն կառավարման մարմինների, ուսուցողական կազմակերպությունների կրթական շահառու կազմակերպությունների հետ: 	<p>Ինքնուրույնության պակաս նախաձեռնություններում</p>

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

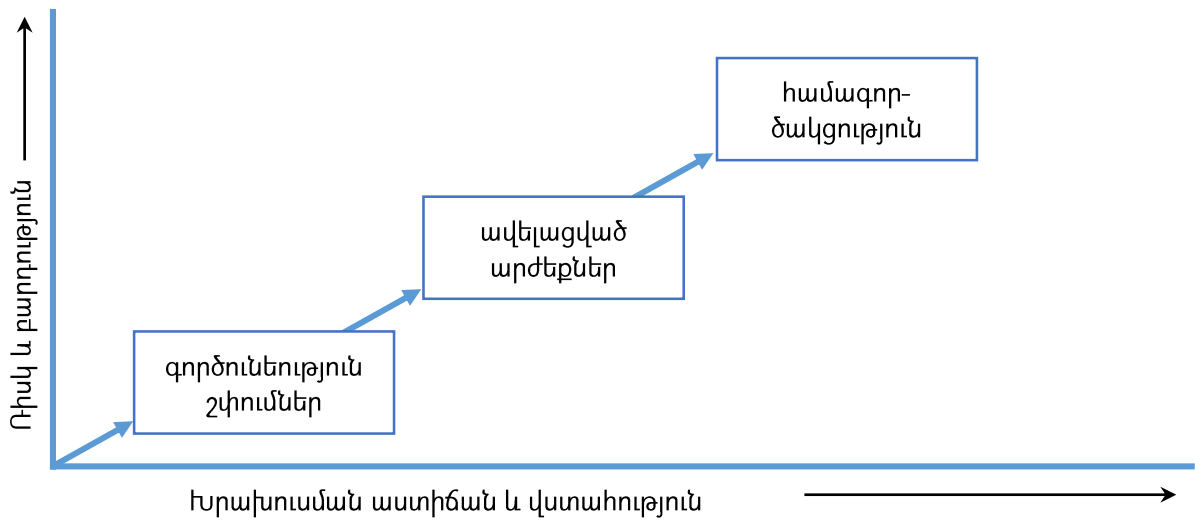
Նպատակ				
Կառավարման արդյունավետության խորացում:				
Խնդիր				
Համագործակցության շրջանակի ընդլայնում:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ակտիվ մասնակցություն կառավարման մամինների համապետական միջոցառումներին օլիմպիադաներ և այլն	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն մանկավարժական համակազմ, սովորողներ	
2	Ստեղծել փաստաշրջանառության հստակ բազա՝ ապահովելու հասանելիությունը կառավարման մարմիններին	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն մանկավարժական համակազմ, սովորողներ	
3	Տնային ուսուցում ստացող սովորողներին կցել անհատական օգնականներ ուսումնաճանաչողական զբոսանք կազմակերպելու համար՝ համագործակցելով լիազոր մարմին և հասարակական կազմակերպությունների հետ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն մանկավարժական համակազմ, սովորողներ	
Ռիսկեր				
Արտակարգ իրավիճակներ				
Մեղմող				
Աշխատանքները կազմակերպել հեռավար				

2.4. ԴՊՐՈՑ-ՀԱՄԱՅՆՔ ԿԱՊԸ

Դպրոցն ու համայնքը մեկը մյուսի համար ռեսուրս են դառնում: Կապ է հաստատվում տարբեր գործարար կազմակերպությունների, քաղաքական, հոգևոր սպասարկման ծառայությունների հետ: Կանոնավոր կերպով օգտագործվում են ընտանիքի և համայնքի հետաքրքրությունների, ակնկալիքների և կարիքների մասին տեղեկությունները քաջալերվում և զատորոշվում է համայնքի առաջնորդների հարաբերությունները:

Դպրոցի և համայնքի համագործակցությունը մոդելավորված է:

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Ուսումնական հաստատությունը ակտիվորեն համագործակցում է համայնքի հետ՝ մասնակցելով միջոցառումներին:</p> <p>Դպրոցը համագործակցում է համայնքապետարանի հետ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • հանրակրթությունից դուրս մնացած երեխաների • ծնողազուրկ երեխաների • կյանքի դժվարին պայմաններ ունեցող երեխաների <p>կյանքի որակը փոխելու համար</p>	<p>Համայնքի միջոցառումների թվի սակավությունը</p> <p>Դպրոցի սովորողների մասնակցության պասիվություն համայնքային աշխատանքում</p>

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Նպատակ				
Զարգացնել դպրոց-համայնք կապը				
Խնդիր				
Դպրոցի հետ առնչվող խնդիրների արդյունավետ լուծման ուղիներ գտնել Դպրոցի բոլոր սովորողները պետք է մասնակցեն համայնքային աշխատանքներին				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ստեղծել հոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհուրդ	2025-2026 ուստարի	Դպրոց-համայնք	
2	Համայնքին ներգրավել բարերարներ, ձեռներեցներ՝ հարստացնելու նյութատեխնիկական բազան	2024-2025 ուստարի	Դպրոց-համայնք	
3	Միջոցառումներով հանդես գալ ծերանոցում, գրադարաններում	2024-2028 ուստարի	Տնօրինություն, մանկավարժական համակազմ, սովորողներ	
4	Պարբերաբար կազմակերպել հանդիպում քննարկումներ, երկխոսություններ պետական, համայնքային ներկայացուցիչների ծնողներ և դպրոցի միջև՝ առկա խնդիրների բացահայտման նպատակով	2024-2028 ուստարի	Դպրոց-համայնք	
Ռիսկեր				
Համայնքի պասիվություն				
Մեղմող				
Հետևողական աշխատանք համայնքապետարանի հետ:				

2.5. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Դպրոցը ուժեղ է ուժեղ ընտանիքներով

Ձ. Միաչել

Դասավանդման և ուսման գործընթացում ծնողների ակտիվ մասնակցությունը դպրոցի գործունեության ինտեգրալ մասն է:

Կարևոր է ծնողների մասնակցությունը դպրոցի աշխատանքներում, որովհետև դրանով կապ է հաստատվում ուսուցիչների, դպրոցի, ընտանիքների և համայնքների միջև: Համայնքների միջև կապը ստեղծում է դպրոցի հաջողությունը, երբ ծնողները մասնակցում են իրենց երեխաների կրթության գործին.

- Ավելի բարձր ակադեմիական նվաճումներ
- Սովորողների հաճախելիության բարձրացում
- Սովորողների և ծնողների դրական վերաբերմունք դպրոցի նկատմամբ:
- Սովորողների գնահատականների բարձրացում
- Ծնողների բավարարվածություն ուսուցչի աշխատանքից:

Ծնողական խորհուրդը կազմված է 18 անդամից:

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Ծնողական օգնություն և աջակցություն</p> <p>Ակտիվ ներգրավում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին</p> <p>Ծնողները մասնակցում են դպրոցի ներքին կյանքին</p> <p>Օժանդակում են սովորողներին և դպրոցի անձնակազմին</p> <p>Քննարկում ընթացիկ խնդիրներ (տնային հանձնարարություններ և այլն):</p>	<p>Սեփական նախաձեռնության պակաս</p> <p>Որոշ ծնողների ոչ սիստեմատիկ, սահմանափակումը դպրոցի ներքին կյանքին</p> <p>Որոշ ծնողներ ցանկության պակաս ներգրավված է լինելու իրենց երեխաների կրթության գործընթացում</p>
Նպատակ	
Խորացնել ծնողների ներգրավումը դպրոցական կյանքում:	
Խնդիր	
Սահմանել համագործակցության ուղիներ:	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Դպրոցը դարձնել հրավիրվող (կազմակերպել խաղ-միջոցառումներ)	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
2	Հարգալից վերաբերվել ծնողական հեռանկարային առաջարկներին, ստեղծել բաց քաղաքակիրթ մթնոլորտ	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
3	Հանդիսավոր նշել դպրոցական կյանքին ծնողների մասնակցությունը	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
4	Ծնողների հետ հանդիպումների ժամանակացույցն այնպես կազմել, որպեսզի այդ ժամերն առավել հարմար լինեն ծնողներին, նույնիսկ եթե այդքան էլ հարմար չեն ուսուցիչներին	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
5	Կարիքի գնահատում անցած սովորողների ծնողների հետ անցկացնել զրույցներ քննարկումներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, ՏՄԱԿ, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, հոգեբան, դասուցիկներ, ծնողներ	
6	Դարձնել ծնողներին մանկավարժներին հավասար գործընկերներ՝ թույլ տալով դպրոցում որոշումներ կայացնելիս ծնողները ձայն ունենա	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
7	Ուղիներ գտնել ծնողների որոշ միասին դպրոց բերելու համար, քանի որ շատերը չգիտեն ինչպես մասնակից դառնալ կամ վախենում են առաջին քայլ անել	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

8	Խթանել մասնակցությունը տարբեր հասարակական կազմակերպությունների կողմից անցկացվող սեմինարներին	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
9	Սոցիալապես անապահով ընտանիքներին աջակցություն ցուցաբերության ակտիվություն	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
10	Ներդպրոցական և արտադպրոցական տարբեր միջոցառումներին ակտիվ մասնակցություն	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
11	Ներգրավել դպրոցում իրականացվող տարբեր հասարակական աշխատանքներին	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
12	Ստեղծել էլեկտրոնային հարցաթերթիկների բազա և իրականացնել հարցումներ սովորողների և ծնողների շրջանում բացահայտելով թե՛ կրթության որակի գոհունակությունը, թե՛ կարիքների բացահայտումը (առանց կամ թղթային տարբերակով)	2024-2028 ուստարի	Տնօրինություն, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
13	Ապահովել դպրոցի և ծնողների համատեղ գործունեությունը՝ սովորողների ուսուցման և դաստիարակության բարելավման գործում	2023-2028 ուստարի	Տնօրինություն, մանկավարժական համակազմ, սովորողներ, ծնողներ	
Ռիսկեր				
Պայմանավորված համավարակով				
Մեղմող				
Շփումները կազմակերպել հեռավար				

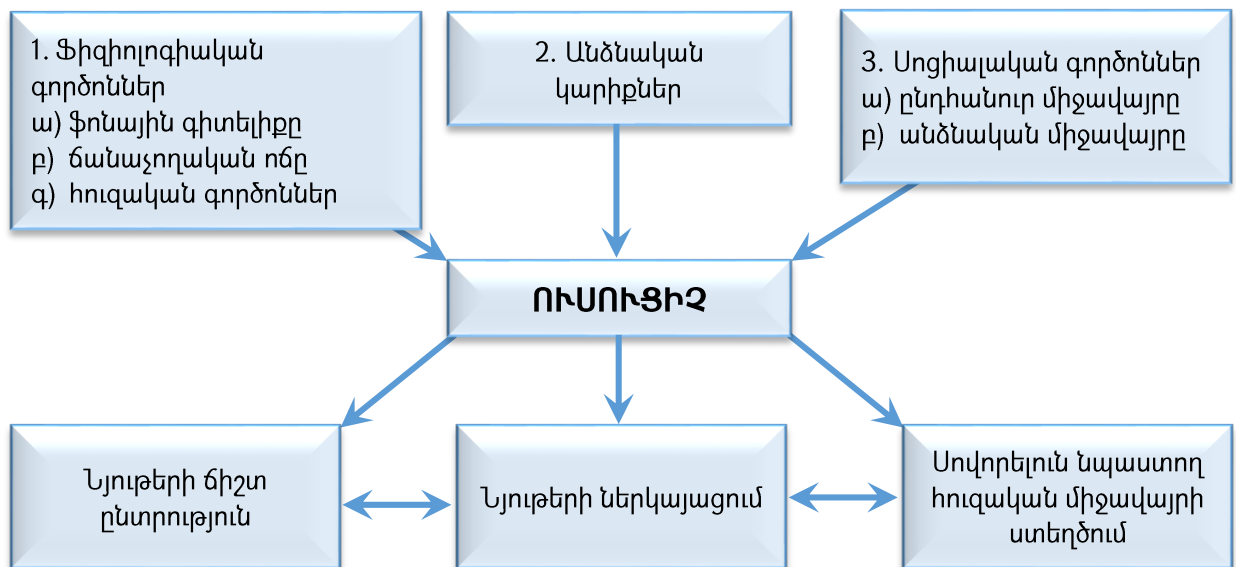

2.6. ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Երեխաներին իրական պատասխանատվություն տալը, ինչպես ասենք՝ որոշումներ կայացնելու պատասխանատվությունը կարող է ավելի շար նպաստել ողջամիտ արժեքների ձևավորմանը, քան ցանկացած պարզ և արդյունք:

Աշակերտական խորհուրդը կազմված է 16 անդամից:

Սովորելու անհատական ոճերի, սովորողի ինքնուրույնության և շարժառիթների իրականացման լավագույն ձևը համագործակցական ուսուցումն է: Միասին աշխատելով՝ սովորողները կարող են համատեղ նպատակների հասնել:

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Առկա է. Բարենպաստ մթնոլորտ Բարեկիրթ միջանձնային հարաբերություններ Ընտրություն կատարելու ազատություն Մտքերը ազատ արտահայտելու հնարավորություն Բացառվում է ծաղրումը, նսեմացումը Հարգանքով են վերաբերում միմյանց մտքերին Սպորտային միջոցառումների ակտիվ մասնակցություն</p>	<p>Սովորողներին պաշտպանել վտանգավոր տեղեկատվությունից:</p>

Նպատակ				
Խորացնել բազմակարծիք, ներառական, մասնակցային արժեքային միջավայրը: Դաստիարակել բարոյական և մտավոր պատասխանատվությամբ անհատներ:				
Խնդիր				
Ապահովել երեխաների զարգացումը, որպես հասարակության, համայնքի անդամներ:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Սահմանել կրթաթոշակ 8-9-րդ դասարանի գերազանց առաջադիմություն ունեցող սովորողների համար	2024-2028 ուստարի	Տնօրենություն, վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ	
2	Ունենալ սովորողների կողմից ստեղծված դասարանական օրենքներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, աշակերտական խորհուրդ, սովորողներ	
3	Վաղ հայտնաբերում հալածանքի, օտարման, բռնության դեպքերը և արագ լուծել խնդիր դարձած հարցերը	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, աշակերտական խորհուրդ, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ, սովորողներ	
4	Հարցաթերթիկների միջոցով պարզել սովորողների ինքնակառավարման և ինքնավարության բարձրացման հիմնախնդիրները	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, աշակերտական խորհուրդ	
5	Սովորողների մեջ սերմանել հայրենասիրություն, առողջ ապրելակերպ, անվտանգ միջավայրին հանդուրժողականությանը, բարեվարքություն և այլն՝ միջոցառումների քննարկումների, էքսկուրսիաների միջոցով:	2023-2028 ուստարի	Մանկավարժական համակազմ	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

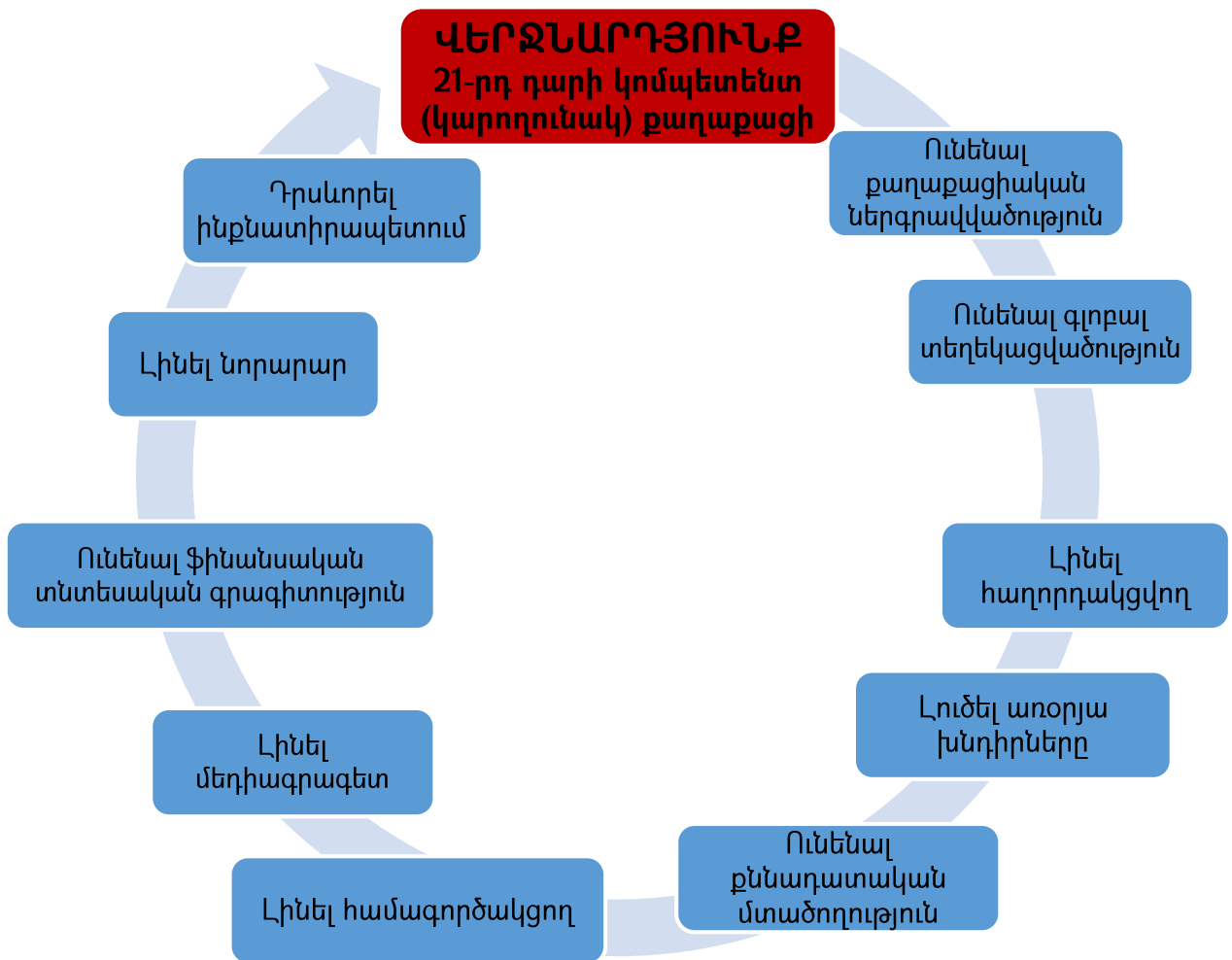

6	8-9-րդ դասարանների աշակերտների համար կազմակերպել մասնագիտական կողմնորոշման պրակտիկաներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, սովորողներ	
7	Ձեռնարկատիրական հմտությունների զարգացման նպատակով կազմակերպել ցուցահանդես վաճառանքներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, սովորողներ	
8	Ունենալ երաժշտական խումբ, որը ելույթ ունենալ թե՛ դպրոցում, թե՛ մասնակցել համայնքային փառատոններում	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, ուսուցիչներ, սովորողներ	
9	Տարեկան 1 անգամ հայտարարագրել աշակերտական ինքնավարության օրեր	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, սովորողներ	
10	Կազմակերպել ինտելեկտուալ մրցույթներ դասարանների և այլ դպրոցների միջև	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, ուսուցիչներ, սովորողներ	
11	Խաղերի կազմակերպում, ընդգրկելով ծնողներին, սովորողներին, ուսուցիչներին	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, սովորողներ	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

12	Այցելություն մշակութային օջախներ, հուշահամալիրներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, սովորողներ, ծնողներ	
13	Բակում ունենալ առանձին տարածք բնության գրկում ինտերակտիվ դասեր իրականացնելու համար	2023-2028 ուստարի	Սովորողներ, ուսուցիչներ	
Ռիսկեր				
Հասարակական գործերի նկատմամբ հետաքրքրության պակաս				
Մեղմող				
Մոտիվացնող միջոցառումներ (պարգևատրումներ, խրախուսումներ, պատվոգրեր և այլն)				

2.7. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՐԱԿՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԲԵՐՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

«Անգամ սովորեցնելիս մարդիկ սովորում են»

Մեներկա

Արընթաց փոփոխություններ են տեղի ունենում կրթության բնագավառում:

Այսօր չափազանց կարևոր է մեր կրթական դպրոցական համակարգերի և իհարկե, ուսուցիչների տեսական ու գործնական պատրաստման վերափոխումը: Սա ոչ միայն հայ հասարակության, այլ նաև համընդհանուր նշանակության խնդիր է: Մեր հասարակության բնույթը, կրթական և դպրոցական համակարգերն ու ուսուցիչների պատրաստումը վերափոխելու և զարգացնելու համար բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ են անհրաժեշտ ինչն անհնար է առանց ուսուցիչների պատրաստման և ծրագրերի նորացման:

Մենք պետք է հաշվի առնենք մեր կրթական համակարգի ներուժը՝ վերականգնելով պատմական ավանդույթները, համայնքների օժանդակությունը:

Այդ նպատակի համար անհրաժեշտ է.

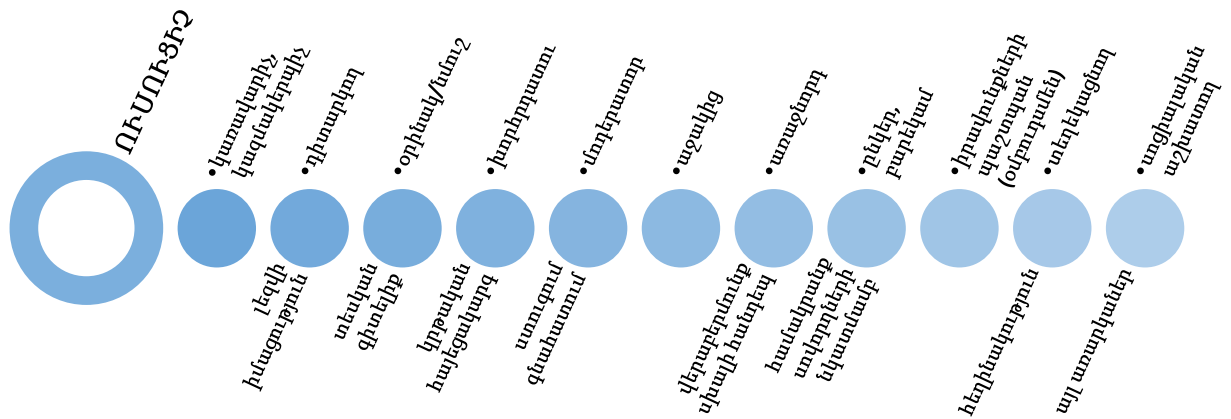
- իմանալ ազգային մշակույթային ժառանգությունը,
- խորապես ուսումնասիրել ժամանակակից գիտության նվաճումները,
- զարգացնել գիտելիքներն ու փորձը:

Ուսուցչի գիտելիքները վճռորոշ նշանակություն ունեն: Այն, ինչ գիտե և կարող է անել ուսուցիչը, ուղղակիորեն անդրադառնում է սովորողների գիտելիքների վրա: Անհրաժեշտ է փոխադարձ կապի մեջ ընկալել երկու կարևորագույն խնդիր՝ սովորեցնել՝ իրոք սովորելու համար և սովորել լավ սովորեցնելու համար: Կարևոր է նաև հասկանալ, որ լավ ուսուցանելու համար միայն առարկայական գիտելիքները բավարար չեն: Ուսուցիչները պետք է կիրառեն տեսական գիտելիքները սովորողների անհատական և կոլեկտիվ աշխատանքը ղեկավարելիս, հոգալ դասարանի կարիքները, դասարանի կառավարումը զուգակցել բոլոր երեխաների համար խիստ անհրաժեշտ հոգատարության հարգանքի հետ, լավ քաղաքացի դառնալու համար

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

անհրաժեշտ արժեքներ ձևավորել, ուրվագծել նպատակները, ընտրել դրանք համապատասխան շարժառիթներ, արդյունավետ համագործակցել սովորողների, ծնողների և համայնքի հետ:

Սխեման ճիշտ ընկալելու համար անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ պայմանականորեն շրջանից վերև պատկերվել են ուսուցչի հնարավոր դերերը, իսկ շրջանի ներքևում՝ այն գիտելիքները, իրազեկություններն ու հմտությունները, որոնք անհրաժեշտ են այդ դերերը հաջողությամբ իրականացնելու համար:

Լավագույն ուսուցչի ազդեցությունը երբեք չի ավարտվում: Այն հավերժ հոսում է առաջ, ինչպես էվոլյուցիայի հոսանքը՝ շարունակվող սերունդներով: Մեր ամենամեծ խնդիրն է ներկայացնել այս մեծ ճշմարտությունը մեր հայրենակիցների գիտակցության մեջ:

«Վանաձորի Դանիել Վարուժանի անվան թիվ 16 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ն ունի 54 աշխատակից, մանկավարժական և վարչական աշխատող 42, ուսուցիչներ՝ 29, տարակարգ ունեցող 6 ուսուցիչ, կամավոր ատեստավորում անցած 3 ուսուցիչ, վերապատրաստվող 3 ուսուցիչ: Բոլոր ուսուցիչներն ունեն բարձրագույն մանկավարժական որակավորում:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Տարեթվեր	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	Փոփոխությունների դինամիկան
Ուսուցիչների թիվը	33	31	32	31	29	նվազել է
Ուսուցիչների միջին շաբաթական դրույթը	14.9	17.3	15.4	17	18.2	աճել է

Ուսուցիչների տարիքային կազմ	միջին 30 տարեկան	31-40 տարեկան	41-50 տարեկան	51-60 տարեկան	61 և ավելի
Քանակ	2	14	5	6	2

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Ուսումնական հաստատությունում դասավանդող բոլոր մասնագետները ունեն բարձրագույն կրթություն</p> <p>Ստանձնելով դպրոցի աշխատանքների պատասխանատվությունը միմյանց վերաբերվում են արդար, արժանապատվությամբ, հարգանքով:</p> <p>Կատարում են իրավական և պայմանագրային պարտականությունները, օրերն ու ընթացակարգերը խելամիտ ու ուշադիր են կիրառում:</p> <p>Մանկավարժական համակազմը գործում է՝ ի կատարումն դպրոցի նպատակների:</p> <p>Մանկավարժները գիտակցում են իրենց մասնագիտական որակավորման բարձրացման ուղղությամբ ակտիվ աշխատելու և ողջ կյանքի ընթացքում սովորելու միջոցով մասնագիտական զարգացման կարևորությունը:</p>	<p>Ուսուցիչների խրախուսման սակավություն</p> <p>Դասապրոցեսում ՏՀՏ գործիքների պասիվ կիրառություն</p> <p>Թիմային աշխատանքի ունակությունների զարգացման պակաս</p> <p>Դպրոցում հանդիպումների հաճախակի կազմակերպման պակաս</p>

Նպատակ				
Ապահովել յուրաքանչյուր մանկավարժի կարիքները՝ նրա անհատական առանձնահատկություններին, պահանջմունքներին և անհատի ինքնազարգացման մակարդակին համապատասխան:				
Խնդիր				
Մանկավարժները պլանները մշակում են նոր չափորոշիչների և ծրագրի նպատակների, սովորողների անհատական կարծիքների հիման վրա, հետևողական, համակարգված մոտեցում են դրսևորում յուրաքանչյուր սովորողի առաջադիմության դիտարկմանը և գնահատմանը:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Մանկավարժները մշտապես կվերլուծեն, կկշռադատեն իրենց պրակտիկ գործունեությունը, կգնահատեն դրա արդյունավետությունը	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
2	Մանկավարժները կօգտագործեն ձեռքի տակ եղած, բոլոր միջոցները՝ յուրաքանչյուր երեխային հասկանալու և գնահատելու համար:	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
3	Մանկավարժները կմշակեն և կներդնեն հայեցակարգային ըմբռնմանն ուղղված զանազան մեթոդներ, որոնք կոչված են նպաստել նորարարություններին, ստեղծագործական մոտեցմանը, ինքնուրույն ուսումնասիրություններին, սոցիալական համագործակցությանը և հետազոտություններին ինչպես առանձին առարկաների շրջանակներում այնպես էլ միջառարկայական ոլորտում:	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	

4	<p>Մանկավարժները կնպաստեն հոգատար և խթանող մթնոլորտով ներառական դասարանների ստեղծմանը՝ այնպես կազմակերպելով ուսումնական միջավայրը, որ երեխաները ուսումնառության ընթացքում իրենց վրա համարձակություն վերցնեն ժողովրդավարության պայմաններում անհրաժեշտ կյանքի հմտությունների գործնական տիրապետման, կոլեկտիվ և ինքնուրույն աշխատանքի համար օպտիմալ հնարավորություն ունենան:</p>	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
6	Առաջավոր փորձի դասերի կազմակերպում	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
7	Սահմանել նյութական խրախուսում՝ դպրոցներում հմուտ մասնագետների երևան գալուն նպաստող պայմանների ստեղծում	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
8	Դպրոցներում հանդիպումների հաճախակի կազմակերպում	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
9	Դպրոցի համար անհրաժեշտ մեթոդական ձեռնարկների և նյութերի ապահովում	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	

10	Ուշադրության կենտրոնում պահել սկսնակ ուսուցիչներին ամբողջ ուսումնական տարվա ընթացքում օգնության ծրագիր մշակել:	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, փորձառու ուսուցիչ մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
11	Ավելի բարձրացնել հասարակության մեջ ուսուցիչների և դպրոցի հեղինակությունը	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
12	Փոխադարձ դասալսումները հատկապես՝ 5-9-րդ դասարանի ուսուցիչների դասեր լսեն բոլոր 4-րդ դասարաններում, որպեսզի տարրական դպրոցի անցումը սահուն ընթանա	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
13	Մանկավարժները կբացառեն երեխաներին «պիտակներ» կպցնելուն՝ կիրառելով գնահատման բազմազան մեթոդներ:	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
14	Ավելացնել վերապատրաստվող ուսուցիչների և մենթորների թիվը, դպրոցը դարձնել նորությունների կենտրոն:	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
15	Դպրոցում ստեղծել սպորտային խմբակներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
Ռիսկեր				
Մոտիվացիայի պակաս				
Մեղմող				
Ուսուցիչների խրախուսում				

2.8. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՏՀՏ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՆ ՈՒ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՏՀՏ տեխնոլոգիաների օգտագործելու ունակությունը նույնքան կարևոր է, որքան կարդալը, գրելը: ՏՀՏ տեխնոլոգիաները հզոր գործիք են դարձել սովորեցնելու և սովորելու ձևը փոխելու գործում: Այն կարևորվում է ուսման արդյունավետության բարձրացնելու համար:

№	ՍՄԱՐԹ ԴԱՍԱՍԵՆՅԱԿ	քանակը
1.	Համակարգիչ	10 հատ
2.	Դյուրակիր համակարգիչ	2 հատ
3.	Էլեկտրոնային գրատախտակ	1 հատ
4.	Պրոյեկտոր	2 հատ
№	ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԴԱՍԱՍԵՆՅԱԿ	քանակը
1.	Համակարգիչ	10 հատ
2.	Դյուրակիր համակարգիչ	2 հատ
3.	Պրոյեկտոր	1 հատ
№	ԱՐՄԱԹ ԻՆՃԵՆԵՐԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ	քանակը
1.	Մինի համակարգչի հավաքածու	5 հատ
2.	Համակարգչի հավաքածու (եռաչափ տպիչի համար)	1 հատ
3.	Համակարգչի հավաքածու (շիթային և լազերային հաստոցի)	1 հատ
4.	Եռաչափ տպիչ Բզեգ 2.0	1 հատ
5.	Ռոբոտ-կոնստրուկտորի հիմնական հավաքածու	1 հատ
6.	Նորացման ու գործիքների լրացուցիչ հավաքածու	1 հատ
7.	Ռոբոտի մեխանիկական ն էլեկտրոնային հանգույցների լրացուցիչ հավաքածու	1 հատ
8.	Ավտոմատացման ու էլեկտրոնիկայի ընդլայնման հավաքածու	1 հատ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
«Արմաթ» ինժեներական լաբորատորիան ակտիվորեն է գործում: SMART սենյակում տեղի են ունենում նորարարական մեթոդներով դասեր:		Դասասենյակներում համակարգիչների բացակայություն		
Նպատակ				
Դասավանդման մոտեցումների արդիականացում և կրթության որակի բարելավում:				
Խնդիր				
Նորարարական տեխնոլոգիաների և մեթոդների շարունակական ներդրում:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Էլեկտրոնային կրթական ռեսուրսների կիրառում	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, գործավար	
2	E-draft.am կայքի օգտագործում, հանրային քննարկման դրված ակտերի լուսաբանում քննարկումների ակտիվ մասնակցություն	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, գործավար, տնօրենի տեղակալ, մեթոդմիավորման նախագահներ, ուսուցիչներ	
3	Համագործակցային աշխատանք ԿՏԱԿ-ի հետ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, գործավար	
5	Ձեռք բերել էլեկտրոնային գրատախտակ	2024-2028 ուստարի	Վարչատնտեսական համակարգող, հաշվապահ, տնտեսավար	
6	Համալրել համակարգիչներով (յուրաքանչյուր դասասենյակում ունենալ մեկ համակարգիչ)	2024-2028 ուստարի	Տնօրեն, հաշվապահ, վարչատնտեսական համակարգող	
7	Ձեռք բերել տպագրական սարքեր՝ տպիչ, սքաներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, հաշվապահ, վարչատնտեսական համակարգող	
8	Երեխաների իրերը պահելու համար անհատական տեղեր ստեղծել:	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող, մանկավարժական համակազմ, աշակերտական խորհուրդ	
Ռիսկեր				
Ֆինանսական միջոցների բացակայություն				
Մեղմող				
Բարերարներ, հովանավորներ, հիմնադրամների փնտրում				

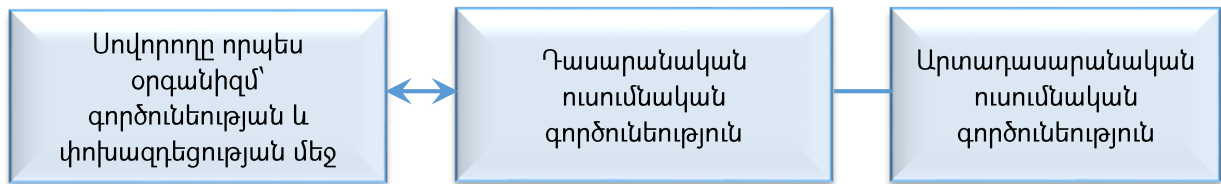
2.9. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇՉԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ՈՐԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

**Ասա ինձ, և ես կմոռանամ,
Ցույց տուր, և ես կհիշեմ,
Մասնակից դարձրո՛ւ, և ես կսովորեմ:**

Չինական ասացվածք

Ուսումնական ծրագիրը «դպրոցի գործունեության կորիզն է», որով մի կրթական համակարգը տարբերվում է մյուսից: Այն գործում է՝ որպես վերջնական նպատակներ սահմանող կազմակերպված ծրագիր:

«Ուսումնական ծրագիր» տերմինը պարունակում է սովորողի կողմից ձեռք բերված ամբողջ փորձը: Ուսումնական ծրագիրն ավելի լայն է սահմանում, այն նախատեսված է սովորողի համար, որը որպես օրգանիզմ փոխազդեցության մեջ է գտնվում դասարանական և արտադասարանական ուսումնական գործունեության մակարդակով»:

Վաղվա օրը ակտիվ, ոգեշնչումով, նոր մտածողությունը մարմնավորող անհատն է, որն ունակ կլինի համարվել նոր՝ փոփոխվող պայմաններին և ինքնուրույն որոշումներ կայացնել: Այսպիսի անհատի կրթությունն ու դաստիարակությունն իրագործելու համար նորանալու կարիք ունեն թե՛ դպրոցն ինքը և թե՛ ուսուցիչը: Այսօր ուսուցիչը գտնվում է բարեփոխումների ու բարելավումների գործընթացի կենտրոնում: Այսպիսով, ճանաչվում ու փաստվում են դասավանդվող ուսուցչի և վարչական աշխատողի կարևորությունը՝ որպես փոփոխությունների տեղական շարժման փոխգործուն օղակներ:

Կրթական չափորոշիչներում շեշտվում և կարևորվում է հանուն փոփոխությունների համագործակցությունը, որը ներառում է մասնավորապես դասավանդող ուսուցչին:

Ուսուցիչը դառնում է բարեփոխումների ջատագով և օրինակ: Երբ ուսուցիչն անցնում է իր առարկայի սահմանները, զգալիորեն մեծանում է մյուս առարկաների մասնագետների հետ կապեր հաստատելու հնարավորություններն ու ներուժը: Այդ կապերը մեծացնում են կրթական համակարգում անցկացվող բարեփոխումների հնարավորությունները և օգնում են սահմանել ընդհանուր նպատակներ, այն է դպրոցը դարձնել աշխատելու և սովորելու համար առավել հաճելի ու նպաստավոր վայր:

Մանկավարժական գործունեության գնահատման գործում չափորոշիչների ներմուծումն ամենևին էլ չի նշանակում այդ գործունեության մեջ «կաղապարների ներմուծում, ընդհակառակը՝ դա պետք է մեծացնի մանկավարժների ստեղծագործական մղումները ու որոնումները:»

- «ախտորոշում» այսինքն բացահայտել սովորողի ներուժը
- արձանագրում, այսինքն բացահայտել սովորողների գիտելիքների ու կարողությունների մակարդակը տվյալ պահին
- կանխորոշում. ախտորոշման և արձանագրման տվյալների հիման վրա կանխատեսել, թե ինչի կարող է հասնել սովորողը:

Ստուգման ու գնահատման մեջ խիստ կարևոր գործոն է ստուգման օբյեկտը, այսինքն՝ այն թե ինչն է ստուգման ենթակա (գիտելիքներ) կարողություններ, հմտություններ, մտավոր գործունեության մակարդակը, ներուժը:

Ըստ միջոցների՝ ստուգումն ու գնահատումը կարելի է դիտարկել մի քանի տեսանկյունից:

1. Կիրառվող միջոցների տեսանկյունից ստուգումն ու գնահատումը կարող են լինել ավանդական, ոչ ավանդական (տեստավորում),
2. Բնույթի տեսանկյունից՝ սուբյեկտիվ, օբյեկտիվ,
3. Կիրառվող տեխնիկական միջոցների տեսանկյունից՝ մեքենայական, ոչ մեքենայական,
4. Ձևի տեսանկյունից՝ գրավոր, բանավոր,
5. Ժամանակի տեսանկյունից՝ նախնական, ընթացիկ, քայլ առ քայլ, ամփոփիչ,
6. Ներգրավվածություն տեսանկյունից՝ անհատական, խմբային, ֆրոնտալ,

*Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:*

7. Ստուգող անձի տեսանկյունից՝ ուսուցչի կողմից, դասընկերոջ կողմից (փոխադարձ գնահատում), ինքնագնահատում:

Այսպիսով.

1. Դպրոցը պետք է անշեղորեն հետևի սովորողների բարոյական դաստիարակությանը:
2. Անհրաժեշտ է հստակ և հատուկ մոտեցում՝ այսպես կոչված «բարդ» սովորողների նկատմամբ:
3. Վերացնել ստանդարտացված կրթական համակարգը և իրականացնել այնպիսի բարեփոխումներ, որոնք թույլ կտան խթանել անհատականության զարգացումը:
4. Սահմանափակել «անգիր անելու» երևույթները կրթական գործընթացում:
5. Դասավանդումը դարձնել սովորողների համար մատչելի, ըմբռնելի և արդյունավետ:
6. Աճող սերնդին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ:
7. Տեսական գիտելիքները զուգակցել գործնական կարողությունների զարգացման հետ:
8. Զարգացնել գիտելիքներն ու տեղեկատվությունն ինքնուրույն ձեռք բերելու կարողություններ:
9. Խթանել ստեղծագործական, քննադատական, վերլուծական, տրամաբանական և ոչ տրամաբանական մտածողությունը:
10. Ձևավորել հստակ, չձանրաբեռնված կրթադաստիարակչական համակարգ՝ հաշվի առնելով ժամանակակից գիտության պահանջներն ու նվաճումները:

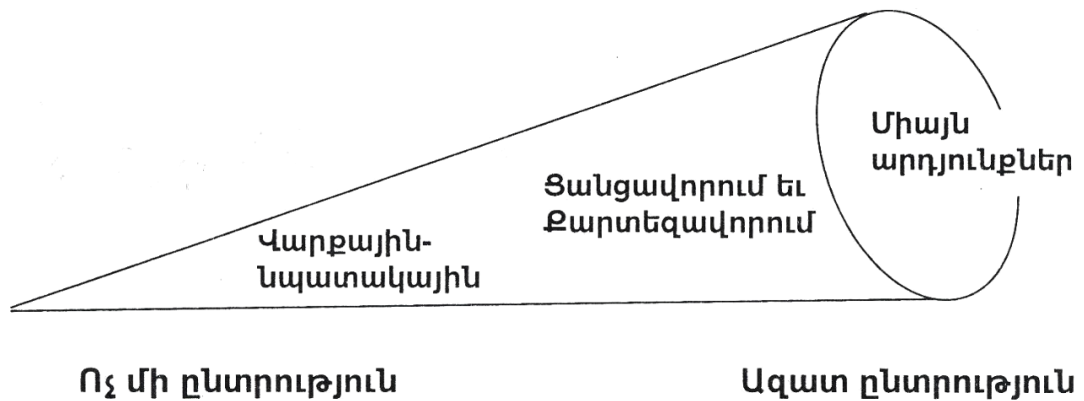
Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաջնորհն է:

Կրթակարգի ձևաչափը որպես ուսուցչին տրված ընտրության արտացոլում.

Որքան քիչ յուրահատկություններ և մանրամասներ ունի կրթակարգը, այնքան ավելի մեծ ընտրության հնարավորություն է տրված ուսուցչին՝ փոխելու դասավանդումն ըստ իրավիճակի: Գծապատկերը ցույց է տալիս ուսումնական ծրագրի միջոցով ուսուցչի ընտրության հնարավորության ընդլայնումը:

Կրթակարգի կոնը պատկերող նկարում ուսուցիչը հազիվ թե կարող է տեղում «շարժվել» Վարքային-նպատակային մասում: Շարժվելով դեպի ցանցային և քարտեզավորման տարածք, նա ազատ տեղ ունի շարժելու ձեռքերը, ոտքերը, արմունկները և ծնկները: Կոնի միայն արդյունքներ վերջնամասում և ուսուցիչը կարող ամբողջությամբ տարածվել: Եթե ուսուցչին թույլ է տրվում դուրս գալ ուսումնական ծրագրի կոնից, ոչ մի սահմանափակում չկա, թե ուր և ինչպես նա կարող է շարժվել:

Տարեթիվ	Գերազանց	Լավ	Բավարար
2018-2019 ուստարի	87	95	170
2019-2020 ուստարի	81	104	199
2020-2021 ուստարի	83	105	203
2021-2022 ուստարի	90	122	211
2022-2023 ուստարի	68	142	242

*Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաջնորհն է:*

Մարզային, հանրապետական, օլիմպիադաներում ու մարզական, մշակութային մրցույթներին սովորողների մասնակցության վերաբերյալ

	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը	12	19
Մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը	1	-
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը	1	-
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը	1	-
Մարզային և հանրապետական մարզական ու մշակույթի ոլորտում մրցույթների մասնակիցների թիվը	89	150

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Դպրոցի ուսումնական գործունեության նպատակների և խնդիրների սահմանում</p> <p>Ուսման որակի աստիճանաբար բարելավում</p> <p>Սպորտային օլիմպիադաներում մեծ թվով սովորողների մասնակցություն</p> <p>Ամենամյա քննարկումներ՝ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ԱՈՒՊ-ների վերաբերյալ</p> <p>Նոր մեթոդների կիրառում</p> <p>Թեմատիկ պլանները համապատասխանում են չափորոշչային և ծրագրային պահանջներին</p> <p>Անցկացվում են՝ մշտադիտարկումներ՝ հայտորոշիչ թեստեր գրավոր աշխատանք տնօրինության կողմից դասալսումներ</p> <p>Հեռավար հարթակից օգտվելու հնարավորություն</p> <p>Դպրոցում թեմատիկ պլանները մշակվում են միասնական</p> <p>Մեթոդական միավորումներում ուսումնասիրվում է փոփոխված չափորոշի նոր պահանջները և մշակվում են դրանց ներդրման ծրագրերը</p> <p>Ապահովվում է ուսուցիչների շարունակական մասնագիտական աճը:</p> <p>Մեթոդմիավորումները վերահսկվում են թեմատիկ պլանների կատարումը, տնային աշխատանքների ծավալը,, թեմատիկ գրավորների տրման ժամկետներն ու բովանդակությունը</p>	<p>Նորագույն տեխնոլոգիաների դասավանդման պակաս</p> <p>Նախագծային ուսուցման հմտությունների պակաս</p> <p>Առարկայական օլիմպիադաներում քիչ թվով սովորողների մասնակցություն</p> <p>Զգալի մաս են կազմում ոչ շահագրգիռ ուսուցիչները առարկայական միամյակների անցկացման ժամանակ</p> <p>Ուսումնական միջոցառումների սակավություն</p> <p>Տանել հետևողական աշխատանքներ՝ զարգացնելու ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների ուժեղ կողմերը:</p>
Նպատակ	
<p>Ստեղծել դպրոցական նոր համակարգ, որտեղ ուսուցիչների ջանքերը և բարձր ձգտումները կգնահատվեն և պարևագատրվեն:</p>	
Խնդիր	
<p>Բարձրացնել կրթության որակը՝ ապահովելով չափորոշչով սահմանված վերջնարդյունքները:</p>	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Մեթոդմիավորումներով մշակել չափորոշչային նոր պահանջների ներդրման հաջորդականությունը	2023-2024 ուստարվա սկիզբ	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ	
2	Ցածր առաջադիմությամբ երեխաների համար կազմակերպել երկարօրյա ուսուցում	2023-2024 ուստարվա սկիզբ	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ	
3	Նախագծային ուսուցման, հետազոտական աշխատանքների զարգացման գործընթացի համար ստեղծել նպաստավոր միջավայր	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ	
4	Կիրառել գրավոր աշխատանքներ բոլոր առարկաներից 2-9-րդ դասարանի սովորողների համար՝ կազմված մեթոդմիավորումներում, որը արդյունքները կվերահսկի տնօրինությունը	2023-2028 ուստարի յուրաքանչյուր կիսամյակ	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ	

5	Վերոնշյալ արդյունքների հիման վրա յուրաքանչյուր կիսամյակ կրթական ցուցանիշների մարտավարության մշակում	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ
6	Ունենալ «Շախմատ» առարկայի խմբակ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ
7	Կազմակերպել զուգահեռ դասարանների միջև սպորտուկանդիաներ	2023-2028 ուստարի յուրաքանչյուր կիսամյակ	Տնօրենություն, մանկավարժական համակազմ, սովորողներ, ծնողներ, ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ
8	ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներին մասնակից դարձնել դպրոցում կայանալիք միջոցառումներում	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ
9	Կիրառել տնօրինության կողմից <ul style="list-style-type: none"> • գրավոր աշխատանքներ • դասալսումներ • նախագծային աշխատանքներ • հայտորոշիչ թեստեր 	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումների նախագահներ

10	<p>Նոր չափորոշիչը սահմանում է կարողունակություններ: Ի տարբերություն գործող չափորոշիչի, նոր չափորոշիչը ունի վերջնարդյունքների ավելի համակարգված մոտեցում՝ ութ կարողունակությունների տեսքով: Կարողանում է որպես իրավիճակից ելնելով՝ արդյունավետ ու պատշաճ արձագանքելու ձև, որ հիմնվում է տարբեր առարկաներից ձեռք բերված գիտելիքների, արժեքների, հմտությունների և դիրքորոշումների վրա</p>	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ	
11	<p>Կազմակերպել կարողունակությունների թեմատիկ միջոցառումներ, բաց դասեր՝ շեշտը դնելով բոլոր կարողունակությունների վրա.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Լեզվական գրագիտություն 2. Սովորել սովորելու 3. Ինքնաճանաչողական և սոցիալական 4. Ժողովրդավարական և քաղաքացիական 5. Թվային և մեդիա 6. Մշակութային 7. Մաթեմատիկական և գիտատեխնիկական 8. Տնտեսական 	Կազմել ժամանակացույց ըստ ուսումնական ամիսների	Տնօրեն, տնօրենի տեղակալ, մանկավարժական համակազմ, մեթոդական միավորումներ, սովորողներ	
Ռիսկեր				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Արտակարգ իրավիճակներ 2. Ուսումնառության հանդեպ հետաքրքրությունների պակաս 3. Հալածանքի դեպքեր դպրոցում 				
Մեղմող				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Հեռավար ուսուցում 2. Կրթական որակի և կրթական միջավայրի բարելավում 3. Հալածանքի բացառում, բարենպաստ միջավայրի ստեղծում: 				

2.10. ԲԱԶՄԱԿԱՐԾԻՔ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔԱՅԻՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սովորողները, պետք է ունենան ընտրություն կատարելու ազատություն, որն էլ բարձրացնում է նրանց ինքնագիտակցությունը և զարգացնում է ազատ կամք: Վանաձորի թիվ 16 դպրոցում, ցանկացած սովորող ազատ է ինչ որ նոր բան փորձելու, դպրոցում նրան քաջալերում են այդ անել՝ առանց վախի զգացողություն ունենալու կամ սխալի համար շփոթվելու: Դասարանում սովորողները ձեռք են բերում ինքնակառավարման հմտություններ և անկախություն:

Դասարանները միանգամայն աշակերտակենտրոն են, նրանցում առկա է սովորող-սովորող, սովորող-ուսուցիչ փոխկապակցվածությունը:

Ուսուցչի բարությունը և մարդասիրությունը ճառագում է, նրանք երեխայի հետ վարվում են որպես անհատի, պահպանում են սովորողների համար անհրաժեշտ ու ցանկալի վճռականություն:

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
<p>Բացառվում է ծաղրը, նսեմացումը</p> <p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար կա նպաստավոր պայմաններ</p> <p>Սովորողներին հավասար ուշադրությամբ և հարգանքով են վերաբերվում անկախ նրանց ռասայական, ազգային, կրոնական, սեռային պատկանելությունից, մշակույթից:</p> <p>Առկա է հարգանք յուրաքանչյուր սովորողի մտքերի և դատողությունների նկատմամբ</p> <p>Ընդունվում են սովորողների ընտրության իրավունքը և դրա իրագործման համար պայմաններ են ստեղծված</p> <p>Ստեղծում են այնպիսի իրավիճակներ, որոնցում սովորողները միմյանց հետ համագործակցեն, հերթով ինչ-որ գործ անեն, դրական արդյունքի հասնելու համար</p> <p>Կրթական միջավայրը անվտանգ է ու հարմարավետ:</p>	<p>Կան օրախնդիր զրույցների անհրաժեշտություն</p> <p>Ոչ բոլոր դասղեկներին են տվյալներ հայտնում առօրյա իրադարձությունների և երեխայի ֆիզիկական կամ հուզական վիճակի փոփոխությունների մասին</p> <p>Գրադարանը հրապուրիչ դարձնել երեխաների համար</p>
Նպատակ	
<p>Զարգացնել յուրաքանչյուր երեխայի ինքնատիպությունը և անհատական հնարավորությունները:</p> <p>Դպրոցի ներսում և դպրոցի շրջակայքում չպետք է լինեն ոչ վերահսկվող անկյուններ և տարածքներ:</p>	

Խնդիր				
Կարևորել յուրաքանչյուր երեխայի յուրահատուկ պահանջները:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների բարեվարքության կանոնները մանկավարժական խորհրդի հաստատման ներկայացնել	Մանկավարժական խորհրդի առաջին նիստ	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ, կառավարման խորհուրդ	
2	Ընդունել բոլոր, այդ թվում նաև հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների անհատական պահանջմունքները ինչպես նաև դրանց բավարարման նպատակով փոփոխել դասավանդման պրակտիկան:	Մանկավարժական խորհրդի առաջին նիստ	Տնօրեն, մանկավարժական խորհուրդ, կառավարման խորհուրդ	
3	Բաց դռների օրերի կազմակերպում	Յուրաքանչյուր ուստարի	Տնօրենի տեղակալներ, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
4	Կազմակերպել ծնողական ժողովներ՝ երեխայի առաջընթացն ու ձեռքբերումները, ծագող դժվարությունները քննարկելու, ինչպես նաև ծնողների սպասելիքները, նպատակները, մտահոգություններն ու կարծիքները պարզելու համար:	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
5	Խրախուսել ընտանիքի անդամների մասնակցությունը արշավների, էքսկուրսիաների, այցելությունների, մարզական միջոցառումների, ճամբարների կազմակերպումը	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
6	Մշակել այնպիսի պլաններ, որոնք արտացոլում են երեխաների հետ տարվող աշխատանքային համալիր մոտեցումը, որոնցում միաժամանակ հաշվի են առնվում երեխայի անձի և ֆիզիկական, և	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների	

	ճանաչողական, և հուզական կողմերը: Ինչպես նաև լեզվի իմացության աստիճանը:		մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
7	ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների ուսուցումը և դաստիարակությունը կազմակերպել հենվելով դրական կողմերի վրա, բացահայտելով կարողությունների զարգացման բարձր մակարդակը	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների մանկավարժական համակազմ, ՏՄԱԿ, հոգեբան, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
8	Ծանր աջակցության կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման առարկայական ցանկը կազմելիս առաջնորդվել ոչ միայն նախատեսված հիվանդությունների ցանկով, այլև հաշվի առնել երեխայի մոտ տվյալ հիվանդության անհատական դրևորումները	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, համակարգող՝ կրթական աջակցությունների և դաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն, ՏՄԱԿ, հոգեբան, մանկավարժական համակազմ, ծնողներ	
9	ԿԱՊԿ ունեցող սովորողները, որոնք չեն մասնակցում ֆիզկուլտուրայի դասերին նրանց համար կազմակերպել նախավարժանքներ (ստեղծել ֆիզկուլտուրայի հատուկ խմբակներ)	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, ՏՄԱԿ, հոգեբան, բուժքույր	
Ռիսկեր				
<ol style="list-style-type: none"> Կախվածություն համակարգչային խաղերից Պայմանավորված համավարակով 				
Մեղմող				
<ol style="list-style-type: none"> Ծնողների հետ տանել բացատրական աշխատանքներ Համապատասխան միջոցառումներ ձեռնարկել, պահպանել կանոնները, հնարավորինս օգտվել հեռավար հարթակից: 				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

2.11. ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
<p>Դպրոցն ունի տնօրենի կողմից հաստատված տարահանման պլան</p> <p>Յուրաքանչյուր հարկում կա կրակմարիչներ</p> <p>Միջանցքներում աստիճանավանդակներում և ելքերի վրա կանաչ գույնով փակցված են ուղղությունը ցուցադրող սլաքներ և ելքի նշաններ</p>		<p>Կրակմարիչները հին են</p> <p>Դպրոցը չունի մանկական հակազգազեր</p> <p>Հակազգազերի թվի պակասություն</p>		
Նպատակ				
Բարձրացնել անվտանգության մշակույթի զարգացումը				
Խնդիր				
Անվտանգությունը դարձնել սովորողների մանկավարժական համակազմի կենսակերպի մի մաս				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Անցկացնել ԱՌՆ (աղետների, ռիսկերի նվազեցման) զրույցներ բաց դասեր	2023-2028 ուստարի յուրաքանչյուր ուստարի	Տնօրեն, զինղեկ, ծնող, սովորող, մանկավարժական համակազմ	
2	Հակահրդեհային վահանակների թարմացում	2024-2025 ուստարի	Տնօրենություն, զինղեկ	
3	Տարահանման նշանների բացատրություն, տարահանումներ	2023-2028 ուստարի յուրաքանչյուր կիսամյակ	Մանկավարժական աշխատողներ, սովորողներ	
4	Կրակմարիչները փոխարինել նորերով	2024-2025 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական մասի համակարգող, զինղեկ	
5	Ջրի բաքերի ձեռքբերում և տեղադրում	2025-2026 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական մասի համակարգող, զինղեկ	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

6	Հակագազերի ավելացում՝ հատկապես մանկական	2024-2025 ուստարի	Տնօրեն, վարչատնտեսական մասի համակարգող, զինղեկ	
7	Ապաստարանները, նկուղները ազատել ոչ պետքական իրերից	2023-2024 ուստարի	Տնօրեն, տնտեսվար, զինղեկ	
Ռիսկեր				
Ոչ բավարար ֆինանսական միջոցներ				
Մեղմող				
Գտնել ֆինանսավորող կազմակերպություններ, հովանավորներ				

2.12. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Այսօր հիմնական դպրոցը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեի միջոցներից՝ ըստ իրականացվող հանրակրթական ծրագրերի՝ կախված սովորողների թվից:

ՀՀ կառավարության որոշումով և ԿԳՄՍ նախարարի հրամանով դպրոցները 2023թ. սեպտեմբերից ֆինանսավորվելու են ըստ դասարանների թվի:

Պետական բյուջեից ստացված գումարը բավարար չէ դպրոցում առկա խնդիրները լուծելու համար: Անհրաժեշտ է հայթայթել լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ: Այդ առումով պետք է ակտիվացնել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների հայթայթման արտաբյուջետային ֆոնդի ձևավորման գործընթացները: Դպրոցի կարիքները հոգալու համար անհրաժեշտ ենք համարում ծավալել ձեռնարկատիրական գործունեություն՝ որպես ֆինանսավորման լրացուցիչ աղբյուր: Այդպիսի աղբյուրներ կարող են լինել.

- Հիմնադրի սահմանած կարգով վճարովի կրթական ծառայությունների մատուցումից ստացված միջոցները:
- ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված և կանոնադրությամբ չհակասող գործունեությունից ստացված միջոցները:
- Տարածքների և գույքի վարձակալությունը:
- Բարեգործների նպատակային ներդրումները, նվիրատվությունները:
- Դպրոցի հոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհրդի ձևավորումը, որը կնպաստի նրանց արդյունավետ և նպատակային մասնակցությունը դպրոցի խնդիրների լուծմանը:
- Ուսումնաարտադրական գործունեության ծավալում և արտադրանքի իրացում:
- Արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպում:

*Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:*

Ֆինանսական, մարդկային և նյութական ռեսուրսները
համապատասխանեցված են դպրոցի նպատակներին:

2023 թվականի ֆինանսավորումը պետական բյուջեից կատարվել է 6 ամսվա
համար 45.015.000 ՀՀ դրամ:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաջնորհն է:

2.12.1 ՄԱՐԴԿԱՅՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ ԵՎ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1-ին դասարան	53 սովորող
2-րդ դասարան	50 սովորող
3-րդ դասարան	61 սովորող
4-րդ դասարան	58 սովորող
5-րդ դասարան	62 սովորող
6-րդ դասարան	61 սովորող
7-րդ դասարան	47 սովորող
8-րդ դասարան	53 սովորող
9-րդ դասարան	44 սովորող

Տարեթիվ	Սովորողների թիվ	ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվ
2018-2019 ուստարի	415	40
2019-2020 ուստարի	439	41
2020-2021 ուստարի	455	29
2021-2022 ուստարի	473	31
2022-2023 ուստարի	488	33

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Ուժեղ կողմ		Թույլ կողմ		
<p>Աշխատավարձի, հարկերի, ժամանակին և կանոնավոր վճարում:</p> <p>Դպրոցը պետական բյուջեից ստանում է կայուն ֆինանսական միջոցներ:</p> <p>Դպրոցի ֆինանսական գործունեությունը հստակ է և թափանցիկ:</p> <p>Գերծախսեր չկան</p> <p>Ֆինանսական պարտքեր չկան</p>		<p>Հովանավորչական միջոցների բացակայություն</p> <p>Դրամաշնորհային միջոցների բացակայություն</p>		
Նպատակ				
Ունենալ արդյունավետ և հստակ ֆինանսական գործունեություն				
Խնդիր				
Փնտրել գտնել հովանավորներ, հիմնադրամներ, բարերարներ:				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Մասնակցել դրամաշնորհային ծրագրերի	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն, անձնակազմ	
2	Գտնել հովանավորներ, բարերարներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն	
3	Իրականացնել ձեռնարկատիրական գործունեություն	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն	
4	Իրականացնել դպրոցի տարածքից վարձակալություն (պար, սպորտ)	2023-2028 ուստարի	Տնօրեն	
Ռիսկեր				
Արտաբյուջետային միջոցների սղություն:				
Մեղմոլ				
Հնարավորինս շատ քանակությամբ շահագրգիռ կողմերի ներգրավվածություն:				

2.13. ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԱՐԺԵՎՈՐՄԱՆ, ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ԵՎ ԻՆՔՆԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

**«Միայն ժողովրդական կրթության միջոցով կարող է
կերտվել քաղաքակրթության զարգացման կառույցը»:
Էնդրյու Քարենգի**

Մանկավարժները պետք է համապատասխանեն կրթական բարձր
չափանիշներին, ունենան դասավանդելու կոչում, շնորհ, ինչպես նաև
մասնագիտական կրթություն ու պատրաստություն:

Կամավոր ատեստավորման միջոցով նախատեսված է բարձրացնել
ուսուցիչների աշխատավարձը՝ ապահովելով մասնագիտական մրցունակությունը:

Աշխատավարձը պետք է կախված լինի ուսուցչի մասնագիտական
գործունեության որակից: Աշխատավարձի պաշտոնի կարգավիճակի բարձրացման
հետ կապված բոլոր որոշումները պետք է կայացվեն ուսուցիչների գնահատման
արդյունավետ համակարգի կիրառման հիման վրա, որը կներառի դասալսումներ,
դիտարկումներ և գնահատման այլ մեխանիզմներ, ինչպես նաև հնարավորություն
կտա պարգևել լավագույն ուսուցիչներին, խրախուսել միջին մակարդակի
ուսուցիչներին և բարելավել կամ դադարեցնել ցածր մասնագիտական
կարողություններ ունեցողների գործունեությունը:

Ուժեղ կողմ	Թույլ կողմ
Տնօրենությունը ուսուցիչներին ներառում է այն բոլոր հարթակներում, որը ինքնակրթության լայն հնարավորություն է տալիս Աշխատակազմը խրախուսվում է պատվոգրերով, շնորհակալագրերով Մեթոդավարումների միասնական աշխատանք	Նախաձեռնություններում պասիվ մասնակցող աշխատակիցներ Պահպանողական մտածողությամբ ուսուցիչներ
Նպատակ	
Աշխատակազմի արժևորման, խրախուսման և ինքնակրթության հնարավորությունների շրջանակների լայնացում	

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Խնդիր				
Կիրառել նոր միջոցներ աշխատակազմի արժևորման, խրախուսման և ինքնակրթության համար				
№	Գործողություններ	Ժամանակացույց	Պատասխանատուներ և մասնակիցներ	Նշումներ
1	Բարձրացնել հասարակության մեջ դպրոցի և ուսուցիչների հեղինակությունը	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
2	Սահմանել նյութական խրախուսումներ	2023-2028 ուստարի	Տնօրենություն, մանկավարժական մեթոդական միավորումներ, ուսուցիչներ	
Ռիսկեր				
Աշխատակիցների կողմից ինքնագնահատականի սուբյեկտիվություն				
Մեղմող				
Լուսաբանել և հիմնավորել՝ ապահովելով թափանցիկություն				

ՈՒՍՈՒՑՁԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՐԱԿՆԵՐԻ ՔԱՐՏԵՁ

1. ԱՆՁԻ՝ ՈՐՊԵՍ ԱՆՀԱՏԻ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐԸ

	Օպտիմալ մակարդակ (4 միավոր)	Միջին, թույլատրելի մակարդակ (3 միավոր)	Նվազագույն մակարդակ (2 միավոր)
1	2	3	4
1.1	Նյարդային համակարգի ուժեղ, հավասարակշռված տիպ	Նյարդային համակարգի ուժեղ անհավասարակշռված տիպ	Նյարդային համակարգի թույլ, իներտ տիպ
1.2	Առաջնորդության միտում	Իշխանատենչություն	Դեսպոտիզմ
1.3	Վստահություն սեփական ուժերի նկատմամբ	Ինքնավստահություն	Ինքնասիրահարվածությո ւն
1.4	Պահանջկոտություն	Անհանդուրժողա- կանություն	Դաժանություն
1.5	Բարեսրտություն, բարեխղճություն	Անբավարար ինքնուրույնություն	Չափից դուրս հաշտվողականություն
1.6	Հիպերտիմություն	Մանրախնդրություն	Գրգռվողականություն և ցուցադրականություն
1.7	Հուզականություն	Արգելակում	Տագնապ

2. ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ ԵՎ ՄԻՋԱՆՁՆԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	Օպտիմալ մակարդակ (4 միավոր)	Միջին, թույլատրելի մակարդակ (3 միավոր)	Նվազագույն մակարդակ (2 միավոր)
1	2	3	4
2.1	Շփման, հաղորդակցման ժողովրդավարական ոճի գերակայություն	Շփման մեջ ավտորիտար ոճի գերակայություն	Շփման, հաղորդակցման ազատական ոճի գերակայություն
2.2	Սկզբունքային հարցերում կառուցողական հակասությունների առկայություն	Սովորողների և գործընկերների հետ հակասությունների լրիվ բացակայություն	Շատ հարցերում մշտական դեստրուկտիվ հակասություններ
2.3	Գործընկերների հետ համագործակցության ձգտում	Գործընկերների հետ մրցակցության ձգտում	Մշտական հարմարվողականություն և կոնֆորմիզմ
2.4	Նորմալ ինքնագնահատում	Սեփական անձի թերագնահատում	Սեփական անձի գերագնահատում
2.5	Կոլեկտիվում մեկուսացման զրոյական մակարդակ	Մեկուսացում (10% -ի սահմաններում)	Մեկուսացում (10%ից ավելի)

3. ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԱՆՁԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԾԵՐԸ

	Օպտիմալ մակարդակ (4 միավոր)	Միջին, թույլատրելի մակարդակ (3 միավոր)	Նվազագույն մակարդակ (2 միավոր)
1	2	3	4
3.1.	Բազմակողմանի գիտակցություն և նյութի ազատ շարադրում	Միայն իր առարկայի իմացություն	Աշխատանք միայն կոնսպեկտներով
3.2.	Սովորողների հոգեբանական և տարիքային առանձնահատկությունների հաշվառում	Սովորողների հոգեբանական և տարիքային առանձնահատկությունների իմացություն	Սովորողների հոգեբանական և տարիքային առանձնահատկությունների չիմացություն
3.3	Խոսքի արագությունը (րոպեում 120-130բառ), ճիշտ արտասանություն, ընդհանուր և մասնագիտական գրագիտություն	Խոսքի արագությունը (րոպեում 120 բառից պակաս) ցածրաձայն, մասնակի վրիպումներ	Խոսքի արագությունը (րոպեում 150 բառից ավելի) անըմբռնելի խոսք, բառերի վերջավորությունները «կուլ է տալիս» և այլն
3.4	Բարեկիրթ արտաքին, արտահայտիչ դիմախաղ և շարժում	Սովորական արտաքին, դիմախաղի և շարժումների բացակայություն	Փնթի արտաքին, անհամապատասխան դիմախաղ և չափազանց ակտիվ շարժում
3.5	Սովորողներին անունով է դիմում	Սովորողներին ազգանունով է դիմում	Սովորողներին անհասցե է դիմում
3.6	Վայրկենապես արձագանքում է իրավիճակին, հնարամիտ է	Մի քիչ դանդաղ է արձագանքում, հնարամիտ է	Հնարամտության բացակայություն, թույլ արձագանք
3.7	Հստակ նպատակների ձևակերպման կարողություն	Միայն ընդհանուր նպատակները սահմանելու կարողություն	Հստակ նպատակադրման կարողության բացակայություն
3.8	Միանգամից բոլոր սովորողների ուսումնական աշխատանքը կազմակերպելու կարողություն	Սովորողների մեծամասնության ուսումնական աշխատանքը կազմակերպելու կարողություն	Միայն առանձին սովորողների հետ աշխատելու կարողություն
3.9	Մշտապես ստուգում է ուսումնական նյութի ըմբռնման աստիճանը:	Պարբերաբար ստուգում է ուսումնական նյութի ըմբռնման աստիճանը:	Բացատրության ընթացքում երբեք չի ստուգում ուսումնական նյութի ըմբռնման աստիճանը:

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաջնորհն է:

4. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

	Օպտիմալ մակարդակ (4 միավոր)	Միջին, թույլատրելի մակարդակ (3 միավոր)	Նվազագույն մակարդակ (2 միավոր)
1	2	3	4
4.1	Ուսումնական պարապմունքների արդյունավետությունը 85%-ից բարձր է:	Ուսումնական պարապմունքների արդյունավետությունը 65-84% է:	Ուսումնական պարապմունքների արդյունավետությունը 45-64% է:
4.2	Աշխատում է բարձր պահանջներին համապատասխան:	Աշխատում է միջին պահանջներին համապատասխան:	Աշխատում է ցածր պահանջներին համապատասխան:
4.3	Ուսումնառության փաստացի մակարդակը 64-100 % է:	Ուսումնառության փաստացի մակարդակը 36-63 % է	Ուսումնառության փաստացի մակարդակը 36%-ից ցածր է
4.4	Ուսուցչի վարկանիշը 4,4 միավոր է և ավելին:	Ուսուցչի վարկանիշը 3,8-4,3 միավոր է:	Ուսուցչի վարկանիշը 3,8 միավորից ցածր է:
Առավելագույնը	100 միավոր	75 միավոր	50 միավոր

Աղբյուր՝ Н. Б. Басова. с. 390-392.

4. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

№	ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒՅԹԸ	
	Արդյունքի գնահատականը	Արդյունքի գնահատման չափանիշները
1	Կրթության որակի և առաջադիմության վրա, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ազդեցությունը	
	4 (շատ արդյունավետ)	Դպրոցական համակարգերը սովորողների ուսումնական առաջընթացը դիտարկելու մշտապես միջոցներ է ձեռք առնում: Բոլոր մակարդակներում սովորողների գործունեության, կատարման գնահատումը մշտապես է համապատասխանում նրանց ուսումնառության նպատակներին: Ուսուցիչների դպրոցի ղեկավարությունը մշտապես են օգտագործում ստուգման տեստերի արդյունքները, հաշվետվություններն ու հաճախումների հաշվառումները:
	3 (արդյունավետ)	Դպրոցական համակարգերը սովորողների ուսումնական առաջընթացը դիտարկելու պարբերաբար միջոցներ է ձեռք առնում: Բոլոր մակարդակներում սովորողների գործունեության, կատարման գնահատումը հաճախակի է համապատասխանում նրանց ուսումնառության նպատակներին: Ուսուցիչների դպրոցի ղեկավարությունը պարբերաբար են օգտագործում ստուգման տեստերի արդյունքները, հաշվետվություններն ու հաճախումների հաշվառումները:
2 (քիչ արդյունավետ)	Դպրոցական համակարգերը սովորողների ուսումնական առաջընթացը դիտարկելու երբեմն միջոցներ է ձեռք առնում: Բոլոր մակարդակներում սովորողների գործունեության, կատարման գնահատումը երբեմն չի համապատասխանում նրանց ուսումնառության նպատակներին: Ուսուցիչների դպրոցի ղեկավարությունը հազվադեպ են օգտագործում ստուգման տեստերի արդյունքները, հաշվետվություններն ու հաճախումների հաշվառումները:	

1 (անարդյունավետ)		<p>Դպրոցական համակարգերը սովորողների ուսումնական առաջընթացը դիտարկելու միջոցներ երբեք ձեռք չի առնում: Բոլոր մակարդակներում սովորողների գործունեության, կատարման գնահատումը բացարձակապես չի համապատասխանում նրանց ուսումնառության նպատակներին:</p> <p>Ուսուցիչների դպրոցի ղեկավարությունը երբեք չեն օգտագործում ստուգման տեստերի արդյունքները, հաշվետվություններն ու հաճախումների հաշվառումները:</p>
2		<p>Դպրոցում բազմակարծիք ներառական և մասնակցային արժեքային միջավայրի ստեղծում</p> <p>4 (շատ արդյունավետ) Սովորողները չեն վախենում նոր բան ասել, նույնիսկ՝ սխալվել, քանի որ դրանք ուղղվում են սիրով: Սովորողները սիրով օգնում են միմյանց և համագործակցում:</p> <p>3 (արդյունավետ) Սովորողները հայտնում են սեփական միտքը, չեն վախենում սխալվելուց, քանի որ դրանք ուղղվում են բայրացկամությամբ: Սովորողները սիրով օգնում են միմյանց:</p> <p>2 (քիչ արդյունավետ) Սովորողները երբեմն խոսում են ազատ, թեև լարված են լինում՝ աշխատելով չսխալվել: Սովորողները երբեմն օգնում են միմյանց:</p> <p>1 (անարդյունավետ) Սովորողները ազատ ու անկաշկանդ չեն, քանի որ վախենում են սխալվելուց: Սովորողները չեն օգնում միմյանց:</p>
3		<p>Դպրոցի աշխատակազմի արժևորման խախտման և ինքնակրթության միջավայրի ձևավորում</p> <p>4 (շատ արդյունավետ) Նորանոր ուսուցիչ է, որ փնտրում ու գտնում է ուսումնադաստիարակչական գործի իրապես նոր խնդիրներ, մեթոդներ ձևեր, եղանակներ, միջոցներ, հարստացնում գիտության փորձը: Մշտապես իրականացվում է խրախուսման համակարգ:</p> <p>3 (արդյունավետ) Ուսուցիչը տիրապետում է արդեն կատարված մշակումներին, «հայտնագործություններ է անում ինքն իր համար»: Գիտության հարստացում չկա: Խրախուսման համակարգը հաճախակի է իրականացվում:</p>

	2 (քիչ արդյունավետ)	Ուսուցիչը թույլ է տիրապետում անհրաժեշտ կարողություններին, երբեմն սխալներ է թույլ տալիս, դժվարանում է իր գործունեությունն իրականացնել: Խրախուսման համակարգը հազվադեպ է իրականացվում:
	1 (անարդյունավետ)	Ուսուցիչը բացարձակապես չի տիրապետում անհրաժեշտ կարողություններին ու ներքուստ էլ «փակ» է մասնագիտական աճի համար, չի ցանկանում տիրապետել մասնագիտական կարողություններին: Անձնակազմի խրախուսում երբեք չի իրականացվում:
4	Դպրոցական համայնքի, ծնողական համայնքի, գործընկերների հետ համագործակցության խորացում	
	4 (շատ արդյունավետ)	Դպրոցը գործում է՝ որպես համայնքի անբաժանելի մաս: Առկա է ընտանիքների հետ հաղորդակցությունը և համագործակցությունը: Շահագրգիռ կողմերը ներգրավված են կառավարման գործընթացի մեջ: Մշտապես է կապ հաստատվում տարբեր գործարար կազմակերպությունների, քաղաքական, հոգևոր և սպասարկման ծառայությունների հետ:
	3 (արդյունավետ)	Դպրոցը գործում է՝ որպես համայնքի մաս, սակայն թույլ է ընտանիքների հետ հաղորդակցությունը և համագործակցությունը: Շահագրգիռ կողմերը սահմանափակ են ներգրավված կառավարման գործընթացի մեջ: Հաճախակի է կապ հաստատվում տարբեր գործարար կազմակերպությունների, քաղաքական, հոգևոր և սպասարկման ծառայությունների հետ:
	2 (քիչ արդյունավետ)	Դպրոցը գործում է որպես համայնքի մաս, սակայն առկա չէ ընտանիքների հետ հաղորդակցությունը և համագործակցությունը: Շահագրգիռ կողմերը հազվադեպ են ներգրավված կառավարման գործընթացի մեջ: Հազվադեպ է կապ հաստատվում տարբեր գործարար կազմակերպությունների, քաղաքական, հոգևոր և սպասարկման ծառայությունների հետ:
	1 (անարդյունավետ)	Դպրոցը չի գործում՝ որպես համայնքի մաս: Առկա չէ ընտանիքների հետ հաղորդակցություն: Շահագրգիռ կողմերը ներգրավված չեն կառավարական գործընթացի մեջ: Բացակայում է կապը տարբեր գործարար կազմակերպությունների, քաղաքական, հոգևոր և սպասարկման ծառայությունների հետ:

5	Դպրոցում հալածանքի օտարման և բռնության կանխարգելում	
	4 (շատ արդյունավետ)	Մթնոլորտը ջերմ է: Դասարանում տիրում է առողջ հումոր, ծիծաղը:
	3 (արդյունավետ)	Մթնոլորտը աջակցող և հաճելի է: Ուսուցիչն իսկույն կանխում է սովորողների իրար ծաղրելու կամ վիրավորելու յուրաքանչյուր փորձ:
	2 (քիչ արդյունավետ)	Մթնոլորտը երբեմն խիստ ու կաշկանդող է: Դասարանում երբեմն ուրախ և առողջ հումոր կա, բայց երբեմն էլ իրար ծաղրում են:
1 (անարդյունավետ)	Մթնոլորտը լարված է, կաշկանդող, խիստ: Հաճախ ուսուցիչը սովորողներին և սովորողներն իրար ծաղրում են, վիրավորում:	
6	Արտադպրոցական և երկարօրյա ուսուցման կազմակերպում	
	4 (շատ արդյունավետ)	Առկա է պայմաններ սովորողների ազատ ժամանցի կազմակերպման միջոցով նրանց հետաքրքրությունների, մշակույթային, ճանաչողական գեղագիտական գիտելիքների զագացման, ֆիզիկական զարգացման, ռազմահայրենասիրական դաստիարակությամբ, բնապահպանական գիտելիքների ձեռքբերմանը: Դպրոցում գործում է երկարօրյա ուսուցում: Մշակված է սովորողների և նրանց կարիքների ուսումնասիրության վրա:
	3 (արդյունավետ)	Սովորողների հետաքրքրությունների համար արտադպրոցական միջոցառումների հաճախականությունը քիչ է, երկարօրյա ուսուցման, պայմանները լիարժեք չեն:
	2 (քիչ արդյունավետ)	Արտադպրոցական աշխատանքները դպրոցում հազվադեպ է կազմակերպվում: Ուսումնական հաստատության կողմից, սովորողների և նրանց կարիքների ուսումնասիրումն չի իրականացվել:
1 (անարդյունավետ)	Սովորողների համար արտադպրոցական աշխատանք չեն կազմակերպվում, չեն իրականացվում սովորողների կարիքների ուսումնասիրությունը, դպրոցում բացակայում է երկարօրյա ուսուցումը:	

5. ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Գործառույթի և/կամ ենթահամակարգի նկարագիրը (1)	Ռիսկի նկարագիր (2)	Ռիսկի առաջացման հավանականության գնահատական (3)	Ռիսկի տերի ունենալու հետևանքով ազդեցության գնահատական (4)
Աշխատավարձերի հաշվարկում, հաշվառում և վճարում:	Աշխատավարձերի սխալ հաշվում:	2	2
հարկերի հաշվարկում, հաշվառում և վճարում:	Եկամտային հարկի սխալ հաշվարկում:	2	2
Կոմունալ վարձավճարների հաշվարկում և վճարում:	Վարձավճարների սխալ հաշվարկում և վճարում:	2	2
Գնումների կազմակերպում, պայմանագրերի կնքում:	Չիրագործել գնումների մասին օրենքը:	1	1
հաշվետվությունների կազմում և հանձնում:	հաշվետվությունների սխալ կազմում և հանձնում:	1	1
Անաշխատունակության թերթիկների լրացում, արձանագրում և վճարում:	Անաշխատունակության թերթիկների սխալ լրացում, արձանագրում և վճարում:	1	1
Գույքագրման գործընթացի կազմակերպում, արձանագրում:	Գույքագրման գործընթացի ոչ ճիշտ կազմակերպում:	2	2
Խոտանված և մաշված գույքի գնահատում և դուրսագրում:	Չիրագործել Օրենսդրությամբ սահմանված կարգերը:	3	3
Ամենամյա արձակուրդների տրամադրում և վճարում:	Ամենամյա արձակուրդների սխալ հաշվարկում, ոչ ժամանակին վճարում:	1	1
Տարեսկզբի և տարեվերջի ճշտված նախահաշիվների կազմում և ներկայացում:	Նախահաշվով չնախատեսված ծախսերի առաջացում:	1	1
Տարիֆիկացիոն մատյանների քննարկում և կազմում:	Տարիֆիկացիոն մատյաններում ի հայտ եկած թերություններ:	2	2
Հաստիքացուցակի քննարկում և կազմում:	Հաստիքացուցակի սխալ կազմում և դրույքաչափերի խախտում:	1	1
Աշակերտների թվի հաշվառում և ներկայացում:	Աշակերտների ընդունման, հեռացման կարգերի խախտումներ, սխալ հաշվառում:	2	2
Պետական ուսումնական պլանի քննարկում և համապատասխանեցում:	Դպրոցի ուսումնական պլանի կազմելու ժամանակ թույլ տված սխալներ:	1	1

Դասաբաշխում և պետական պարտադիր բաղադրիչների բաշխում:	Ուսումնական պարտադիր բաղադրիչի ոչ ճիշտ բաշխում:	1	1
Դասացուցակի կազմում և հրապարակում:	Դասացուցակի ոչ ճիշտ և ոչ ժամանակին կազմում:	1	1
Խմբակների ժամերի բաշխում և աշխատանքների իրականացում:	Ուսումնական խմբակներին տրամադրված դասաժամերի և աշխատանքների անհամապատասխանեցում:	1	1
Մանկավարժական խորհրդի կազմի ընտրում, նիստերի գումարում, արձանագրում:	Մանկավարժական խորհրդի կազմի սխալ ընտրում նիստերի ոչ ժամանակին գումարում, արձանագրում:	1	1
Դպրոցի կառավարման խորհրդի նիստերի կազմակերպում:	Դպրոցի կառավարման խորհրդի նիստերի ոչ ժամանակին կազմակերպում և արձանագրում:	2	2
Խորհրդակցական մարմինների ձևավորումը դպրոցում:	Խորհրդակցական մարմինների ոչ ճիշտ գործառույթներ:	2	2
Ուսուցիչներին ժամանակին ներկայացնել վերապատրաստումների, ատեստավորումների:	Գործող օրենքի կարգերի խախտումներ:	1	1
Վարչական աշխատողների, ուսուցիչների աշխատանքային, առարկայական ծրագրերի մշակում և կազմում, հաստատում:	Վարչական աշխատողների, ուսուցիչների աշխատանքային, առարկայական ծրագրերի սխալ մշակում և կազմում:	2	2
Մեթոդական մասնախմբերի աշխատանքների կազմակերպում, նախագահների նշանակում:	Մեթոդական մասնախմբերի սխալ և թերի աշխատանքներ:	2	2
Ուսումնական տարվա սկզբի, ընթացքի, ավարտի արձակուրդների հայտարարում և հաստատում:	Օրենքով սահմանված կարգով չեն իրագործվում ուսումնական տարվա սկիզբը, ընթացքը, ավարտը, արձակուրդները:	1	1
Դասարանների կոմպլեկտավորում:	Դասարանների կոմպլեկտավորման կարգի խախտում:	1	1
Աշակերտների անձնական գործերի լրացում, ստուգում, կարգավորում:	Թերություններ աշակերտների անձնական գործերում:	2	2
Ուսուցիչների անձնական գործերի լրացում, ստուգում, կարգավորում:	Թերություններ ուսուցիչների անձնական գործերում:	2	2
Ընդունվող աշակերտների պայմանագրերի կնքում, հեռացողների՝ լուծում:	Թերություններ աշակերտների պայմանագրերում:	2	2

Ընդունվող ուսուցիչների պայմանագրերի կնքում, հեռացողների՝ լուծում:	Թերություններ ուսուցիչների պայմանագրերում:	2	2
Աշակերտների շարժի գրանցամատյանի լրացում:	Թերություններ աշակերտների շարժի գրանցամատյանում:	3	3
Գործավարական աշխատանքների իրականացում:	Թերություններ պայմանագրերի, հրամանների, շարժի մատյաններում:	3	3
Հրամանագրքերի լրացում և պահպանում:	Թերություններ հրամանագրքերում:	3	3
Սովորողների գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ստուգում և գնահատում:	Սխալներ այս գործընթացն իրականացնելիս:	3	3
Շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ստուգում և գնահատում:	Սխալներ այս գործընթացն իրականացնելիս:	3	3
Քննաշրջանի կազմակերպում, քննությունների անցկացում:	Սխալներ այս գործընթացն իրականացնելիս:	3	3
Վկայականների և ատեստատների լրացում և բաշխում:	Թերություններ վկայականները և ատեստատները լրացնելիս:	2	2
Մատենավարության կազմակերպում, ստուգում և վերահսկում:	Թերություններ մատենավարություն իրականացնելիս:	4	4
Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանքների կազմակերպում և ստուգում:	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	3	3
Կիսամյակային և տարեկան գնահատականների հաշվառում և նշանակում:	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	3	3
Բացակայությունների հաշվառում և նշանակում:	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	4	4
Օլիմպիադաների, ուսուցող ական մրցույթների, միջոցառումների կազմակերպում:	Թերություններ և անճշտության ուններ, բացթողումներ տվյալ աշխատանքում:	2	2
Դասղեկների նշանակում, աշխատանքների կազմակերպում, պլանների ստուգում:	Թերություններ և անճշտություններ, բացթողումներ տվյալ աշխատանքում:	2	2
Անհատական և խմբակային դասալսումների կազմակերպում:	Թերություններ արձանագրություն ներում:	2	2
Ժամանակակից մեթոդների և ներդրման և կիրառման գործառույթ:	Մեթոդներին չտիրապետելն ու անտեղյակ լինելը:	3	3
Ռազմահայրենասիրական, քրիստոնեական դաստիարակության կազմակերպում:	Թերություններ և անճշտություններ, բացթողումներ տվյալ աշխատանքում:	2	2

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների գործառույթ	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	2	2
Ուսուցիչների հաճախումների հաշվառում:	Ուսուցիչների պարտականությունների թերակատարումն, սխալ արձանագրում:	2	2
Ուսուցիչներին կարգապահական տույժի ենթարկում, խրախուսում:	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	2	2
Գրադարանի գրքերի հաշվառում, դասագրքերի բաշխում, վճարների գանձում:	Թերություններ և անճշտություններ տվյալ աշխատանքում:	3	3
Ջեռուցման սարքավորումների ստուգում, նախապատրաստում և ջեռուցման կազմակերպում:	Ջեռուցման սարքավորումների խափանում:	2	2
Դասասենյակների նախապատրաստում, գույքի անդադրում:	Գույքի անհամապատասխանեցում:	2	2
Կրակմարիչների անդադրում և վերահսկում:	Կրակմարիչների անհամապատասխան քանակ:	3	3
Տեխնիկական աշխատանքների իրականացում և վերահսկում:	Տեխնիկական սարքավորումների բացակայություն:	4	4
Համացանցի կիրառում, համակարգչային սենյակի, համակարգիչների օգտագործում, պահպանում:	Համակարգիչների խափանում, համացանցի ուշ հասանելիություն:	3	3
Ջենքի պահեստի անվտանգության պահպանում:	Ազդանշանային համակարգի խաթարում:	2	2
Սանհանգույցների մաքրում, հիգիենայի և ջերմաստիճանի պահպանում նորմերին համապատասխան:	Սանիտարահիգիենիկ պարագաների բացակայություն, նորմերի անհամապատասխանեցում:	3	3
Դպրոցի բակի, այգու, շենքի պահպանում, մաքրման աշխատանքների կազմակերպում:	Աշխատանքների ոչ ճիշտ կազմակերպում:	3	3
Բուժկետի առկայություն և առաջին օգնության գործառույթների իրականացում:	Բժշկական նյութերի բացակայում:	3	3

*Ռիսկերի գնահատականը տրվում է 1-4 թվային մեծությամբ (1-ը համապատասխանում է ցածր ռիսկին, իսկ 4-ը՝ բարձր): Միավորի յուրաքանչյուր գործառույթ կամ ենթահամակարգ գնահատվում է երկու տեսանկյունից, ռիսկի առաջացման հավանականության և ռիսկի ազդեցության՝ նկարագրելով այդ գործառույթին կամ ենթահամակարգին յուրահատուկ ռիսկերը: Յուրաքանչյուր ռիսկի համար հավանականությունը և ազդեցությունը գնահատելուց հետո հաշվարկվում է նաև միջին թվաբանական արժեքը:

6. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲԱԶԱՆ, ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

№	Ակնկալվող արդյունքները	Պահանջվող անհրաժեշտ միջոցներ Նյութատեխնիկական պարագաներ և մարդկային ռեսուրսներ
1	<p>Նյութատեխնիկական բազա</p> <p>Նախակրթական արդի գրադարան, վերանորոգված միջանցքներ, դասասենյակներ, արևային կայաններ</p>	<p>01.01.2023թ.-ի դրությամբ տարեսկզբի մնացորդը 6.241.900 ՀՀ դրամ, 2022թ.-ի ֆինանսավորումը պետական բյուջեից կատարվել է 79.106.000 ՀՀ դրամ</p> <p>«Մինի այգու» բերքի իրացում</p> <p>Կրթության շահագրգռվածություն ունեցող կողմեր</p>
2	<p>Մանկավարժական համակազմ և չափորոշչային կրթության որակ</p> <p>Նորարար, փորձառու մանկավարժական համակազմ խրախուսման համակարգի ներդրում</p>	<p>Կամավոր ատեստավորման, տարակարգի պարտադիր ատեստավորման, վերապատրաստումների նախատեսված գումարներ</p> <p>Փորձի փոխանակման պատրաստ ուսուցիչներ</p> <p>միասնական մշակված թեմատիկ պլաններ, հարցաթերթիկներ, դասալսումների միասնական սահմանված ժամկետներ:</p>
3	<p>Համագործակցությունը համայնքի կրթության կառավարման մարմինների և շահառու կազմակերպությունների հետ</p> <p>Փոխարդյունավետ համագործակցություն, որից շահում է թե՛ դպրոցը, թե՛ համայնքը</p>	<p>Կառավարական խորհրդի անդամները նպաստում են դպրոցի զարգացմանը:</p> <p>Ծնողական ժողովներ, համայնքային զարգացման հնարավորություններ:</p>

4	<p>Տեխնոլոգիաներ և նորություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատակազմի ՏՀՏ գիտելիքների խորացում 2. Առցանց կրթական հարթակների օգտագործում 	<p>Համակարգիչներ</p> <p>«Արմաթ» ինժեներական լաբորատորիա «Սմարթ» դասասենյակ հագեցած համակարգիչներով ինֆորմատիկայի և ֆիզիկայի ուսուցիչներ</p> <p>Համակարգիչ 20 հատ Դյուրակիր համակարգիչ 4 հատ Էլեկտրոնային գրատախտակ 1 հատ Պրոյեկտոր 3 հատ</p>
5	<p>Ուսումնական միջավայր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Այնպիսի միջավայր, ուր փոքրիկ ֆիզիկական կամ հոգեբանական միջադեպերը չեն քողարկվում, այլ կանխվում են 2. Անվտանգ միջավայրի ապահովում բոլոր սովորողների համար (ԿԱՊԿ ունեցող, օտարերկրյա և այլն) 3. Միջավայր, որտեղ սովորողները ուսուցիչներին իրենց ձեռքբերումների և հաջողությունների համար ծափահարում են 4. Կրթական միջավայր, ուր տիրում է բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Քննարկումներ, զրույցներ կրթական գործընթացի մասնակիցների հետ 2. Համագործակցություն ՏՄԱԿ-ի աշխատակիցների հետ 3. Համագործակցային թիմ (տնօրեն, տնօրենի տեղակալներ, մանկավարժներ) 4. Համագործակցող մանկավարժական կոլեկտիվ

7. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ

Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի իրականացման վերահսկողության մեխանիզմները, որոնք մշակված են յուրաքանչյուր գործողության համար՝ հաստատվում են խորհրդի կողմից:

Ծրագրի վերահսկողությունն իրականացվում է ուսումնական հաստատության կառավարման խորհրդի կողմից՝ տարեկան առնվազն 2 անգամ՝ յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջում:

Վերահսկողությունը իրականացվում է գնահատման չափորոշիչների հիման վրա:

№	Միջոցառում/ գործողություն	Ակնկալվող արդյունք	Սահմանված ժամկետ	Կատարված աշխատանքի նկարագրություն	Սահմանված ժամկետում միջոցառման /գործողության չկատարման կամ մասնակի կատարման/տեսակետ	Զարգացման ծրագրում փոփոխություններ/լրացումներ կատարելու մասին	Եշտանդ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՐԱԿ							
1	Նոր չափորոշիչների ներդրման քայլաշար	Կարողունակահեն կրթություն Չափորոշչային պահանջներին համապատասխան կրթության ապահովում	2023-2024 ուստարվա սկիզբ				
2	Ուսուցիչների մասնագիտական որակի կատարելագործում՝ միասնական, առարկայական թեմատիկ պլանների մշակում Գնահատման նոր չափանիշների տեղայնացում	Մրցունակ, նորարար, մանկավարժական կազմ, չափորոշչային պահանջներին համահունչ գործունեություն	Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբում				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

3	SՀS վերապատրաստման դասընթացների խորացում Դպրոցը հագեցնել նորարարական տեխնոլոգիաներով	Ժամանակի պահանջներին համահունչ SՀS գործիքները կիրառել դասապրոցեսում	2023-2024 ուստարվա սկիզբ 2023-2024 ուստարի				
4	Դասալսումներ, առարկայական միամսյակներ, տնօրինության կողմից գրավոր աշխատանքներ, գրավոր աշխատանքներ բոլոր առարկաներից 2-9-րդ դասարանցիների համար	Բարձրացնել կրթության որակը	Դասալսումներ, առարկայական միամսյակներ տնօրինության կողմից գրավոր աշխատանքներ յուրաքանչյուր կիսամյակի ավարտին				
5	Մեծացնել ներգրավվածությունը առարկայական դպրոցական, մարզային, հանրապետական օլիմպիադաներում այլ հեղինակավոր մրցույթներում (մարզային ուսումնամարզական խաղեր)	Մրցունակ, ակտիվ սովորողներ, որոնք կկրեն անհատական և թիմային արժեհամակարգ: Մեծանում են սովորողների առաջընթացը և ուսումնական նվաճումները	Սահմանված ժամանակացույցի շրջանում				
6	Ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի շարունակական իրականացում և մշտադիտարկում	Չափորոշչային փոփոխություններին քաջատեղյակ և դրա պահանջները պատրաստակամ կատարող ուսուցիչ	Ըստ նախարարության սահմանած ժամանակացույց				
7	Փորձի փոխանակման նպատակով սերտ համագործակցել այլ դպրոցների հետ, ինչպես նաև կրթության շահառու գործընկերների	Կատարելագործում, նորի, առաջավորի փոխանցում	2023թ. հոկտեմբերից				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

8	Բազմակարծիք, ներառական, մասնակցային բնույթի միջոցառումներ, լայն համագործակցություն ՏՄԱԿ-ի, ծնողական, աշակերտական խորհուրդների միջև	Դպրոցում միջավայրի հարմարեցման բարենպաստ պայմաններ, ինտեգրված աշխատանք բռնության, այլակարծության, հետևողական բացառում	2023թ-ից սկսած				
9	Դասարանի կառավարման և դասղեկական աշխատանքի մշտադիտարկում	Դասարանի հմուտ բարեվարք, ղեկավար ուսուցիչներ	Ուսումնական տարվա ընթացքում				
10	Երկարորյա ուսուցման ծառայության իրականացում ըստ չափորոշչի	ԿԱՊԿ ուսման մեջ թերացող սովորողների ուսումնառության ապահովում, վերջնարդյունքներով պայմանավորված կարողունակությունների ապահովում	Ուսումնական տարվա ընթացքում				
11	Մասնակցել համայնքային բոլոր միջոցառումներին (շաբաթօրյակներ, սպորտային խաղեր, հուշարձանների պահպանություն, մշակութային միջոցառումներ)	Դպրոց-համայնք ամուր կապ	2023-2028 ուստարի				
12	Ծնող-դպրոց կապը ապահովել, օրախնդիր քննարկումներ, ծնողական ժողովներ	Բաց համագործակցություն, ծնող-դպրոց փոխադարձ աջակցություն	2023-ից սկսած				
13	Ռազմահայրենասիրական և մշակութային տարբեր միջոցառումների կազմակերպում	Մշակութային կարողունակության բարձրացում, ունենալ սեփական դիրքորոշում և կյանքի հմտություն	2023-2028 ուստարի				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու
լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

14	Բարձրացնել ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունները համընդհանուր ներառման շրջանակներում՝ նպաստելով պետական քաղաքականության շարունակական զարգացմանը և կրթության հավասար ապահովմանը	ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների կողմերը զարգացնել	2023–2028 ուստարի				
15	Շարունակել արդեն ավանդույթ դարձած միջոցառումները, սեմինարները, փառատոնները՝ «Գիրք նվիրելու օր», «Մայրենիի օր», աշնան փառատոն, ցուցահանդեսներ, կավճանկարչություն և այլն:	Մշակութային , ինքնաճանաչողական, սոցիալական, ժողովրդական, քաղաքացիական, տնտեսական և այլ կարողունակությունների զարգացում:	2023–2028 ուստարի				
16	Քննարկումներ, սեմինարներ, սովորողների, մանկավարժների, էթիկայի կանոնների և բարեվարքության թեմաներով	Համերաշխ, անձնակազմ և սովորողներ	2023–2028 ուստարի				
17	Այցելություն մշակութային օջախներ, հուշահամալիրներ, համերգ, թատրոն, կինո, պատմական վայրեր, ԿԳՄՍ միջնորդագրերի (աբոնեմենտների) ակտիվ օգտագործում:	Մշակութային կարողունակության ձևավորում	Ողջ ուսումնական տարվա ընթացքում				
18	Մշտապես կատարելագործել տնօրինության կառավարման կարողունակությունները, ծրագրերի մշակման ռեսուրսների ներգրավման. Մշտադիտարկման աշխատանքի արդյունավետ պլանավորման արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ	«Հավասարություն կրթական գործընթացներում» նշանաբանով և ժողովրդավար առողջ, բարոյահոգեբանական մթնոլորտ չափորոշչային պահանջներին համապատասխան կրթության շարունակականության ապահովում	2023–2028 ուստարի				

Ծնողներին, սովորողներին և համայնքին հաշվետու լինելը դպրոցի մենաշնորհն է:

19	ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների ուսուցումը և դաստիարակությունը կազմակերպել հենվելով դրական կողմերի վրա, բացահայտելով կարողությունների զարգացման բարձր մակարդակը	Հայտնաբերել ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների ուժեղ կողմերը և զարգացնել այն	2023–2028 ուստարի				
20	Ընդլայնել աշխատանքները ներառական ոլորտում	ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների համար ստեղծել հարմարություններ	2023–2028 ուստարի				
ՖԻՆԱՆՍԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
1	Ֆինանսական միջոցները օգտագործել նպատակային	ճիշտ պլանավորված վարչարարություն ի նպաստ կրթության որակի	2023–2028 ուստարի				
2	Հստակ պլանավորել գնումների կազմակերպման և բյուջեի պլանավորման գործընթացը	ճիշտ պլանավորված վարչարարություն ի նպաստ կրթության որակի	2023–2028 ուստարի				
3	Գտնել բարերարներ	Արտաբյուջեի ստեղծում	2023–2028 ուստարի				
ԴՊՐՈՑԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ							
1	Տարհանման նշանների բացատրություն, կազմակերպել տարհանումներ	Անվտանգությունը դարձնել սովորողների և մանկավարժական համակազմի կենսակերպի մի մաս	2023–2028 ուստարի				

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Վանաձորի Դանիել Վարուժանի անվան թիվ 16 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը սովորողներին հնարավորություն կտա հասնելու չափորոշչով սահմանված մակարդակին: Սա նշանակում է, որ կրթական համակարգի յուրաքանչյուր բաղադրիչ նոր գիտելիքներ և հմտություններ կզարգացնի: Ուսուցիչները կտիրապետեն նոր մոտեցումների, այդ թվում նաև հրահանգավորման, դասավանդման նոր ռազմավարությունների, ինչը պետք է շարունակական բնույթ կրի: Այս ամենի նպատակը մեկն է՝ ավելի շատ գիտելիքներ տալ սովորողներին, զարգացնել նրանց կարողությունները, հմտությունները, դիրքորոշումների և արժեքների ձևավորման աստիճանը:

«Վանաձորի Դանիել Վարուժանի անվան թիվ 16 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ը կդառնա այնպիսի հաստատություն, որ հանդես կգա նոր առաջարկներով և քննադատաբար կմոտենա սեփական աշխատանքին:

